

Xhafer Durmishi-Skenderi

Ti ia ke besuar arkivin e Jusufit

1. Miku ynë i përbashkët
2. Vetë duhet t'i vrasim shokët tanë
3. Edhe ne të gjitha dyshimet i kemi tek ai
4. Jam ndëshkuar më se shumti
5. Ky fragment me ka lënë pa tekst
6. Përpos tri organizatave tona
7. Dyshimet e mveshura
8. E kam veçanërisht të vështirë
9. Nuk e kam të qartë arsyen
10. Dyftytrësh, mashtrues, ose i pafytyrë fare

11. Lajthitje e mendësi skandaloze!
12. Kush ishin këta dy njerëz
13. Parullat e demonstratave kanë një përmbajtje thellësisht marksiste-leniniste
14. Të le pa tekst kjo frymë e komunikimit
15. Bashkimi i çoroditur i shtruar nga Kadri Zeka
16. Avokati secilën herë trishtohet më shumë
17. Tamam ka vendosur pikën mbi i
18. Tani disa fjalë rreth takimit të Stambollit
19. Festa e 28 Nëntorit 1981 në Höpfigheim
20. THEMELI ËSHTË VËNË ME TË PAVËRTETA
21. KADRIU I PROPOZON ANËTARËSIM IBRAHIM KELMENDIT POR AI NUK PRANOI
22. Nuk më mbetet tjetër pos të ulërit
23. Nuk më mbetet tjetër pos të mallkoj

24. Të jam mirënjohës deri përtej Dielli
  25. Vajtimi për zotshpillakun
  26. Në Konsullatën jugosllave me Ibrahim Kelmendin
  27. Këshilla për Nuhi Sylejmanin ngjason në farsë
  28. Çfarë kanë shkruar të tjerët në emër të gjysmanalfabetit
  29. Nuk po e kuptoj se përse ka publikuar aq shumë fragmente të tij?
  30. Degë të shkëputura të të njëjtës rrënjë
  31. Nuk e kam të qartë arsyen
  32. Praktikë e panjohur
  33. Ti ia ke besuar arkivin e Jusufit që ta ruante
  34. Për këtë punë jam krenar përgjithmonë
- SKENDERI I KROJEVE TË KRUIJËS
1. Letrat do të botohen sepse janë në duar të sigurta
  2. UNION POSTALE UNIVERSELLE
  3. Uroj të mos ketë falsifikime
  4. Uroj të ketë falsifikime
  5. Uroj të angazhohet Kadri Rexha
  6. Donika do t'i bënte nder babait të saj
  7. Letër nga Donika Gërvalla për Faridin Tafallarin, 7 tetor 2013
  8. TI IA KE BESUAR ARKIVIN E JUSUFIT MIKUT TONË TË PËRBASHKËT
  9. S'MUND TË HELMOJNË
- Çështje të brendshme të Ibrahim Kelmendit (Frontit të Kuq) dhe Organizatës Marksiste-Leniniste të Kosovës (OMLK)
1. Portreti i babait
  2. Portreti i birit
  3. Portreti i Frontit
  4. Portreti i shokut
  5. Portreti i gruas

I nderuari, i përshëndeturi dhe i respektuari Xhafer Durmishi-Skenderi

Titullin për këtë punim e kam marrë, nga një fjali, nga letra publike e Ibrahim Kelmendit dërguar Suzana Gërvallës (gruas së Jusuf Gërvallës) më 21 tetor 2017.

Të gjitha citatat nga libri "Gjurmë e fërkem" të përdorura në këtë punim i kam vendosur në dorëshkrimet e disa nga 20 librat e mi ku është më lehtë të kuptohen rrethanat e plota të çështjeve në shqyrtim, qoftë forma sistematike qoftë ajo kronologjike. Struktura e librave të mi e bënë shumë të lehtë plotësimin, rritjen e numrit të fjalëve, me citate të reja pa e ndryshua asnjë germë në tekstin e mëparshëm. Megjithatë për t'ia lehtësuar punën lexuesit të interesuar, ato çka kam për të thënë për librin *Gjurmë e fërkem* i kam përmbledhur më poshtë. Puna ime e mëparshme dhe faktet publike, tani, e bëjnë të lehtë shtjellimin e veprave të shkruara sipas motos-devizës *rrno për me rrejtë*.

Në thelb të këtij libri qëndrojnë letrat e Jusuf Gërvallës, të botuara nga Faridin Tafallari nga viti 1997-2013.

Ibrahim Kelmendi thotë se Faridin Tafallari e ka mik. Miku i mikut është mik. Nga kjo formulë rrjedh se Faridin Tafallari dhe Suzana e kanë një "mik" të përbashkët e ai është Ibrahim Kelmendi. Për këtë arsye Ibrahim Kelmendi për punë të letrave të Jusuf Gërvallës, është mirënjohës që gruaja e Jusufit - Suzana ia ka besuar Faridin Tafallarit, ashtu si tregon titulli i këtij shkrimi.

Edhe "miqtë" (Suzana-gruaja e Jusufit dhe Faridin Tafallari) janë deklaruar për Ibrahim Kelmendin, deklarime të cilat gjenden në këtë punim.

Librin e shtypur në letër nuk e kam pa. Versionin elektronik në formatin Word ma dërgoi Shaban Muharremi më 26 shkurt 2019. Për këtë arsye në citate nuk kam mund të jap informacionin për numrin e faqes (në të cilën gjendet citati i cituar).

1.Miku ynë i përbashkët

Ibrahim Kelmendi: "Të jam shumë mirënjohës që nuk e pate zhduk atë letër! E pate mundësinë. Jusufi e kishte dërguar si letër rekomandë (të mos ndodhte ta humbisnin postjerët). Pak ditë pas tragjedisë, meqë nuk kam qenë në Bochum, - siç ndodh rëndom me letra rekomandë, - ajo letër është kthye në adresën Tuaj. Atë ditë kur e pranove nga postieri, ju gëzove dhe pate mirësinë të më luteshe për leje që ta hapje e ta lexoje. Po e potencoj edhe njëherë: ke pas mundësinë ta zhdukje, që të mos e kishte mundësinë as **Miku ynë i përbashkët, Faridin Tafallari, ta publikonte i pari në librin e tij, meqë Ti ia ke besuar arkivin e Jusufit që ta ruante.** Fatmirësisht ishte e mirësjellshme dhe prandaj nuk e pate zhdukur. Të jam mirënjohës deri përtej Dielli, meqë nuk ka asnjë dëshmi më autentike se kjo letër, që dëshmon marrëdhëniet që kishim mes nesh." (Letër publike Suzana Gërvallës, 21 tetor 2017)

Ibrahim Kelmendi: "Po të ishte në dorën time, asnjëherë nuk do t'i publikoja letrat e raportimet që Jusufi ia ka dërguar Sabri Novosellës në Turqi." (FBook tetor 2017)

2.Vetë duhet t'i vrasim shokët tanë

Faridin Tafallari: "Pas vrasjes së TRE YJEVE, një ditë, duke diskutuar me mua, Ibrahimimi më thotë, se ne "shokët" e tyre, **vetë duhet t'i vrasim shokët tanë...** për të ngritur lart emrin e organizatës... .. Kjo thënie e tij mu ngul në zemër, si tehu i mprehtë i një thike, por në atë kohë nuk arrija të mendoja si sot, sa me thënë të drejtën, nuk doja t'i besoja as veshëve të mi!?" (IBRAHIM KELMENDI KA NDIKIM NË VRASJEN E JUSUF DHE BARDHOSH GËRVALLËS E KADRI ZEKËS, albaniapress.com, 5 qershor 2009)

Dy vëllezër të Kadri Zekës dhe krejt djathtas Ibrahim Kelmendi (Foto:Faridin Tafallari)

3.Edhe ne të gjitha dyshimet i kemi tek ai

Suzana Gërvalla: "Pas shikimit të filmave erdhën tek ne. Jusufi, Ibrahim Kelmendin tri herë e ka qitë prej shtëpie. Se Ibrahimimi ishte spiun shumë i rrezikshëm. E dishim të gjithë se çka punon ai. Edhe sot e atë ditë ashtu ka mbetë. **Edhe ne të gjitha dyshimet i kemi tek ai.**" (Suzana Gërvalla, Intervistë/Pjesa e dytë, Oral History Kosovo, YouTube, 3 gusht 2017, koha në film 6:59-7:23)

4. Jam ndëshkuar më se shumti

Xhahili (Xhaviti), informatori i UDB-së propozon emërtimin "Fronti i Kuq"

I. Kelmendi: "Më vonë vendosëm për organizim legal, me bashkatdhetarë të tjerë, duke anashkaluar *Xhavitin*, meqë për te krijova përshtypje se ishte informator i UDB-së." (Atentatet, f.40)

I. Kelmendi: "Xhahili propozoi ta emërtonim 'Fronti i Kuq', duke arsyetuar se duhet të ndjekim shembullin e organizatave çlirimtare "Brigada Rosa", "Rote Army Fraktion", etj. Proletari propozonte ta quanim "Partia Komuniste e Kosovës /Marksiste-Leniniste", duke arsyetuar se vetëm komunistët mund të bëjnë revolucion të vërtetë proletar. Isa ishte çdo herë për ato që thosha unë, meqë thuaja përditë pas pune vinte tek unë për të kaluar kohën e lirë. Kur votuam ishim dy me dy. Meqë Proletari hoqi dorë nga propozimi i tij dhe përkrahu propozimin e Xhahilit, duke ia shtuar atij mbiemrin 'popullor'.

Për të fituar varianti i tyre, Proletari përdori demagogjinë, duke thënë se ju intelektualët nënçmoni proletariatin. Them demagogjinë, sepse më drejtohej mua, e unë isha vetëm një student. Me këtë demagogji të Proletarit, ata dolën fitues, sado që edhe unë **avullnetshëm** u dakordova me propozimin e tyre. **Edhe tani mendoj se emri që kemi miratuar është tepër bombastik e provokues.**" (Atentatet , f.41-42)

Ibrahim Kelmendi: "E për sinqeritetin e rrëfimit, si, kush, kur kemi themeluar Frontin e Kuq Popullor, **jam ndëshkuar më se shumti nga Xhafer Durmishi.**" (Gjurmë dhe fërkem, Prishtinë 2019)

Nuk është e vërtetë se jam refer në mes dyshimeve rrethë UDB-së dhe Ibrahim Kelmendit, për t'ju ndarë kartona të verdh apo të kuq për shkakun se e kanë formuar Frontin e Kuq. Zbulimet rreth formimit dhe emërimit të Frontit të Kuq nuk paraqesin kurrfarë padrejtësie personale ndaj meje në asnjë mënyrë. Për këtë arsye, në këtë pikë nuk kam nevojë me nda ndëshkime për ta vënë drejtësinë në vend. Lidhur me këtë mençuri të Ibrahim Kelmendit ja se çka shkruan Xhafer Shatri.

Xhafer Shatri: "Nuk je ti aq injorant, siç preferon të mbarohesh kur ta kërkon puna." (Letër Ibrahim Kelmendit, 1 maj 1984; Faridin Tafallari, Terror-Dhimbje-Qëndresë, Tiranë 1997, faqe 418))

5. Ky fragment me ka lënë pa tekst

Ibrahim Kelmendi: "Ky fragment me ka lënë pa tekst. Nuk dua të besoj se është prodhim autentik i Jusufit." (Gjurmë dhe fërkem, Prishtinë 2019)

Jusuf Gërvalla: "Më vjen një ditë, (vitin e kaluar), në derë me disa shkresurina që vetëm titullin e kishin të qartë: Programi dhe Statuti i Frontit të Kuq Popullor, dhe më lutet t'ia korrigjoj në pikëpamje drejtshkrimore. Më pastaj më autorizon që të preki, po e pashë unë të arsyeshme, „si njeri me përvojë“, edhe në anën materiale të pikave të përfshira në program e statut. Mirë, them, dhe meqë përmbajtja e shkresurinave ishte pa kokë pa bisht, i hy unë punës me gjithë seriozitetin dhe ato pak njohuri që kisha. Gjithmonë kisha parasysh, pas punës sime, ai do t'ua kthente shokëve për diskutim Programin dhe Statutin e Organizatës së tyre. Por, doli ndryshe. Doli se I. K. i ishte tekur të bënte një natë pa gjumë dhe të hartonte këmbadoras një program dhe statut të një organizate revolucionare, të cilin e botoi dhe e shpërndau si „literaturë revolucionare“ menjëherë pas „korrigjimeve“ që i bëra unë. E puna që kisha bërë unë më atë rast, s'ishte punë korrigjimi." (Raport Komitetit të Degës së LNÇKVSH "Hasan Prishtina" në Turqi, 31 korrik 1981)

6.Përpos tri organizatave tona.

Ibrahim Kelmendi: *"Jusufi kishte përcaktime tepër strikte kundër emigracionit "reaksonar", i cili përfshinte të gjitha organizimet e shqiptarëve, përpos tri organizatave tona."* (Gjurmë dhe fërkem, Prishtinë 2019)

Jusuf Gërvalla: *"Sa për organizatën e bashkuar rreth organit "Bashkimi", më duket se pak dobi mund të ketë nga iniciativa për bashkim e bashkëpunim me ta. Së paku për sa shihet te udhëheqësi i kësaj organizate në botën e jashtme, (I. Kelmendi-vërejtja ime) nuk ekziston përshtypja për organizim të mirëfilltë dhe as për ndonjë organizatë të fuqishme numerikisht. Megjithatë, po ta shihni ju të arsyeshme, ndoshta do të mund të realizohej mundësia që shokëve të Lëvizjes në Kosovë t'u jepet lidhja me përfaqësuesin e "Bashkimit" në Kosovë. **Megjithëqë, për sa kam mundur të marr vesh, atje, në radhët e kësaj organizate, apo ndoshta në qendër të saj, ndodhet një njeri i dyshimtë (i UDB-së-shën ynë), njëfarë Blakaj, që punoka në Entin e Sigurimit Social në Prishtinë. Sa për mua unë njëherë për njëherë, pas numrit të fundit të "Bashkimit"(19 dhjetorit 1980 - shën. i Xh. D.), të cilin ta kam dërguar, të gjitha marrëdhëniet me përfaqësuesin e tij të këtushëm i kam ndërprerë."*** (Letër Sabri Novosellës, 13 maj 1981; Faridin Tafallari, Dhimbje Krenare, Tiranë 1998, faqe 115-116)

Ibrahim Kelmendi: *"Sikur të isha i bindur që letra është autentike, do t'i çoja ndonjë "selam" për së vdekur Jusufit."* (Gjurmë dhe fërkem, Prishtinë 2019)

7.Dyshimet e mveshura

Ibrahim Kelmendi: *"Është marrëzi e radhës se si Xh. Durmishi me qindra herë, në 20 "librat" e tij, e kishte potencuar emërtimin e Frontit, sikur e kishte bërë UDB-ja, duke shpërdorur dyshimin tim ndaj Xhevat Ramabajës dhe faktin se për emërtim të Frontit rol kryesor kishte luajtur Xhevati. Pra, përshkrimin tim të hollësishëm për Frontin në romanin "Atentatet" Xhaferi e kishte shpërdorur deri në atë nivel, sa ta shndërronte në fakt dyshimin tim ndaj Xhevatis. Çuditërisht, i njëjti Xhafer Durmish e angazhoi pikërisht Xhevat Ramabajën si kuadër kryesor të "krahut" të tij."* (Gjurmë dhe fërkem, Prishtinë 2019)

I. Kelmendi: *"Edhe për Rezilin ndjej keqardhje,... ..edhe ai do të mund të ishte njeri pa këto gjynahe që i **mvishen** në roman..."* (Republika-e Salih Kabashit, prill 2007)

Qëllimi kryesor i Ibrahim Kelmendit me **mveshjet** etiketimin e Xhavit Ramabajës është dokumentimi se Frontin e Kuq e ka themeluar UDB-ja, dhe me këtë t'ia lej këmbët e UDB-së Xhavit Ramabajës në dorë. Unë kurrë nuk e kam besuar dhe as nuk e besoj këtë trik kundër Xhavit Ramabajës. Por edhe nuk kam dashtë me iu bërë avokat Xhavit Ramabajës sepse nuk ka qenë e nevojshme, pasi e kam ditë se, me kalimin e një kohe të caktuar, vetë shpifësi, etiketuesi, e prokurori do t'i bëhet avokat e do ta pastroj Xhavit Ramabajën lidhur me formimin e Frontit të Kuq duke kërkuar që dyshimet dhe shpifjet e tij të kuptohen vetëm si shpifje dhe asgjë tjetër. Me Xhavit Ramabajën kam pasë marrëdhënie të mira shoqërore në bazë të aktivitetit të asaj kohe, dhe rrethi i Bielefeldit ka qenë një prej rretheve më aktive, më të shëndosha dhe pa asnjë konflikt lokal që nuk më ra rasti të shohë një atmosferë të tillë në asnjë rreth tjetër në Evropë.

Sylejman Salihu: *"Për këtë përvjetor dhe këtë ngjarje pastaj foli bashkëthemeluesi i klubit "Kosova 81" ish kryetari i saj Xhavit Ramabaja, i cili në fjalën e tij përmendi rrethanat, nxitjet dhe shtysat kryesore që i detyruan ata për themelimin e shoqatës "Kosova". Ai tha se bashkëpunimi me partitë e majta gjermane, të cilat ishin të afërta edhe me programet dhe prirjet politike të Partisë së Punës së Shqipërisë ishin faktorët kryesor që na ndihmuan shumë për t'i hyrë këtij aktiviteti, që për kohën ishte i një rëndësie të madhe për*

diasporën tonë. Pastaj bashkëpunimi me klubet e tjera shqiptare e në mënyrë të veçantë me klubin shqiptar “Emin Duraku” të Dyseldorfit kishin bërë që puntorët shqiptarë të merrnin përvoja dhe të tregonin guxim në rrugën e pavarësimit nga diktatet dhe politikat e ndjekura jugosllave, duke kërkuar kështu një formë tjetër me taban politik kombëtar shqiptar, që shkonte paralel edhe me ngjarjet e sapofilluara në Kosovë, pra me demonstratat e vitit 1981, nga të cilat ata u frymëzuan dhe morën krahë të veprojnë kombëtarisht.

Formimi i shoqatës “Kosova ishte edhe një sfidë më vete në Bielefeld, për vetë faktin se në Bielefeld vepronte edhe shoqata e fuqishme jugosllave “Domovina” (Atdheu), të cilën e kontrollonte kryesisht konsullata jugosllave! Ramabaja përmendi pastaj se në kuadër të shoqatës “Kosova” ishin formuar edhe grupi folklorik dhe klubi futbollistik me të njëjtin emër “Kosova”, i cili vepron edhe sot dhe në historinë e vet ka shënuar rezultate të mira sportive. (“Kosova 81” festoi 35 vjetorin, zemrashqiptare.net, 14 qershor 2015)

8.E kam veçanërisht të vështirë

Ibrahim Kelmendi: “Paraqitjen dhe shqyrtimin e marrëdhënieve mes nesh (Jusufit dhe meje) e kam veçanërisht të vështirë, sepse lufta speciale mbi 30-vjeçare ka prodhuar stereotipe mashtruese e irrituese. Tani, vështirësi ekstra me kanë shkaktuar “letrat” dhe “raporti” që Jusufi ia paska dërguar SN. Sfidë goxha e koklavitur dhe sfilite, goxha shqetësuese, meqë, nëse vërtet ato janë autentike, atëherë me duhet të korrigoj adhurimin dhe vlerësimin e deritanishëm që kam pasur e kisha për Jusuf Gërvallën!” (Gjurmë dhe fërkem, Prishtinë 2019)

9.Nuk e kam të qartë arsyen

Ibrahim Kelmendi: “Nuk e kam të qartë arsyen përse autori Xhafer Durmishi ndien nevojë, madje edhe në vitin 2013 që ta nënçmojë atë veprimtari UDBeske të Riza Salihut? (Gjurmë dhe fërkem, Prishtinë 2019)

I. Kelmendi: “Edhe për Rezilin ndjej keqardhje,... ..edhe ai do të mund të ishte njeri pa këto gjynahe që i **mvishen** në roman...” (Republika - e Salih Kabashit-, prill 2007)

Suzana Gërvalla: “Pas shikimit të filmave erdhën tek ne. Jusufi, Ibrahim Kelmendin tri herë e ka qitë prej shtëpie. Se Ibrahim ishte spiun shumë i rrezikshëm. E dishim të gjithë se çka punon ai. Edhe sot e atë ditë ashtu ka mbetë. **Edhe ne të gjitha dyshimet i kemi tek ai.**” (Suzana Gërvalla, Intervistë/Pjesa e dytë, Oral History Kosovo, YouTube, 3 gusht 2017, koha në film 6:59-7:23)

10.Dyfytyrësh, mashtrues, ose i pafytyrë fare

Ibrahim Kelmendi: “Ky “raport” policesk duhet të jetë shkruar në tetor 1981, nëse vërtet është origjinal. Në asnjë kohë nuk kemi pas bashkëpunim më të ngjeshur sesa nga shpërthimi i demonstratave në Prishtinë e deri në mesin e tetorit 1981. E përsëris me dhimbje e shqetësim nëse “raporti” është autentik: i bie që JG të ketë qenë dyfytyrësh, mashtrues, ose i pafytyrë fare! Tjetër është çështja e vlerës se një inteleaktuali e krijuesi letrar të cilit nuk i shkon të bëjë raporte të fshehta spiunazhi!” (Gjurmë dhe fërkem, Prishtinë 2019)

Jusuf Gërvalla: “Me përfaqësuesin e Frontit të Kuq Popullor, Ibrahim Kelmendin, jam njohur në janar të vitit 1980. Më ka sjellë për t'ia korrigjuar disa artikuj të përgatitur për gazetën “Bashkimi” dhe më ka propozuar që të shkruaj edhe unë për këtë fletushkë. Pasi e kisha lexuar numrin e saj të parë qysh në vendlindje dhe e dija se gazeta bie në duar të

popullit, bile në një gjendje jo të lakmueshme e pashë të arsyeshme t'i përgjigjem pozitivisht për propozimin dhe konkretisht fillova me bashkëpunimin. ... Është nip i një agjenti me zile të UDB-së, i quajtur Ramë Nikçi ose Ibërdemaj, punon në postën e Pejës. ...

Ka disa muaj që i kam ndërprerë marrëdhëniet me të. Kur takohemi rastësisht flasim, por punë të përbashkëta nuk kemi. Bashkëpunimi me të gjatë demonstratave të mbajtura në Perëndim ka shkuar përmes shokut të "Lirisë".

Kështu e kam parë unë të arsyeshme të veprave, duke marrë për bazë vërtetimet e parashtruara më sipër si dhe disa anë negative në sjelljen elementare të I. K., që herë duken agjamillëk, herë djallëzi të thella." (Raport Komitetit të Degës së LNÇKVSH "Hasan Prishtina" në Turqi, 31 korrik 1981)

11.Lajthitje e mendësi skandaloze!

Ibrahim Kelmendi: "Lajthitje e mendësi skandaloze! Po e përsëris edhe një herë, edhe shumë herë: Nëse kjo letër dëshmohet se është autentike bëhet i pashmangshëm rivlerësimi i figurës së JG dhe do parë ku ndahen miti dhe realiteti deri te dekorimi me titullin e Heroit!" (Gjurmë dhe fërkem, Prishtinë 2019)

Jusuf Gërvalla: "Tani sapo e lexova letrën tënde (e treta me radhë që morëm këto kohët e fundit pa të dhënë përgjigje) të datës 14 gusht, me të cilën arriti edhe mendimi yt lidhur me I.K. Mendimet që shfaq ti lidhur me këtë person, janë jo vetëm të urta, po edhe shumë të njerëzishme. (Një fakt e ke lanë anash në përfundimin që ke nxjerrë duke analizuar sjelljen e këtij personi nga vërejtjet e mia për të: gatishmërinë e tij që të hyj vetë dhe t'i fusë edhe shokët në shërbim të forcave më reaksionare e mercenare të Perëndimit, siç janë ballistët dhe zogistët, madje duke u bërë vetë mercenar i tyre, pra mercenar i mercenarit). Megjithatë, pas analizash edhe më të thelluara, pasi të kemi mbledhur edhe ndonjë fakt për sqarimin e punës dhe të personalitetit të tij, nëqoftëse ai e meriton edhe pas kësaj kujdesin tonë për së mbari, atëherë nuk do të ngurrojmë edhe sa i përket punës lidhur me të. Të shpresojmë se ai e meriton. Sot për sot nuk po zgjatem më shumë lidhur me këtë çështje, sepse vetë kjo letër, për shkak të kohës së kufizuar, është vetëm njëfarë kapari për një përgjigje më të gjatë e më të thelluar." Letër SN, 20 gusht 1981; botuar për herë të parë nga Faridin Tafallari, Terror-Dhimbje-Qëndresë, Tiranë 1997, f. 451-452

12.Kush ishin këta dy njerëz

Jusuf Gërvalla: "Tani sapo e lexova letrën tënde (e treta me radhë që morëm këto kohët e fundit pa të dhënë përgjigje) të datës 14 gusht, me të cilën arriti edhe mendimi yt lidhur me I.K. Mendimet që shfaq ti lidhur me këtë person, janë jo vetëm të urta, po edhe shumë të njerëzishme. (Një fakt e ke lanë anash në përfundimin që ke nxjerrë duke analizuar sjelljen e këtij personi nga vërejtjet e mia për të: gatishmërinë e tij që të hyj vetë dhe t'i fusë edhe shokët në shërbim të forcave më reaksionare e mercenare të Perëndimit, siç janë ballistët dhe zogistët, madje duke u bërë vetë mercenar i tyre, pra mercenar i mercenarit). Megjithatë, pas analizash edhe më të thelluara, pasi të kemi mbledhur edhe ndonjë fakt për sqarimin e punës dhe të personalitetit të tij, nëqoftëse ai e meriton edhe pas kësaj kujdesin tonë për së mbari, atëherë nuk do të ngurrojmë edhe sa i përket punës lidhur me të. Të shpresojmë se ai e meriton." (Letër Sabri Novosellës, 20 gusht 1981)

Ibrahim Kelmendi: "Ta zëmë se është autentike kjo letër. Atëherë, vërtet kush ishin këta dy njerëz dhe çfarë kompetencash kishin që bënin pazare për mua dhe në çfarë relacioni superior ishin? Me këto broçkulla as Jusufi dhe as Sabriu nuk i krijojnë lavdi vetës se tyre." (Gjurmë dhe fërkem, Prishtinë 2019)

Sabriu dhe Jusufi nuk shkëmbejnë mendime për ekzistencën e Ibrahim Kelmendit si njeri në përgjithësi, por vetëm për çështjen e qëndrimeve të Lëvizjes së Jusufit, ndaj tij si një person i jashtëm politik. Këtu nuk ka asnjë risi, çdo organizatë vepron në këtë mënyrë, pra i diskuton qëndrimet e brendshme që duhet të merren ndaj personave të jashtëm me të cilët ndeshen në shkallë të ndryshme gjatë veprimtarisë politike. Si shembull mund të mirret qëndrimi dhe pastrimi i historisë së OMLK-së prej Ibrahim Kelmendit të shprehur shumë qartë në librat: Histori e një organizate politike dhe demonstratat e vitit 1981 të Mehmet Hajrizit, Vrasje në Shtutgart të Apostol Dukës dhe Nga Grupi Revolucionar te Fronti i Republikës të Mehmet Hajrizit e Gani Sylës. Ata pra, në tri libra e pastrojnë me themel historinë e tyre nga Ibrahim Kelmendi edhe pse kanë qenë të bashkuar me te, dhe prapë se prapë I. K. më shumë e mendojnë disa rreshta me të cilat vendosen gurët në kufirin e Lëvizjes së Jusufit, se tre librat e Kalasë së mbyllur hermetikisht të "Marksistë-leninistëve" të Kosovës.

13.Parullat e demonstratave kanë një përmbajtje thellësisht marksiste-leniniste

Jusuf Gërvalla: ” Parullat e demonstratave kanë një përmbajtje thellësisht marksiste-leniniste dhe përkrahin deri në fund kërkesat e rinisë heroike të Kosovës për republikë (që nënkupton edhe përfshirjen e tokave dhe të popullsisë shqiptare në Maqedoni, Mal të Zi e në Serbi). (Letër Sabri Novosellës, 14 prill 1981; Faridin Tafallari, ME TRE YJET E PAVDEKËSISË NË ATO VITE TË STUHISHME, Tiranë 2010, faqe 260)

Faridin Tafallari (djathtas me plis) në një demonstratë në Evropë në pranverën e vitit 1981.

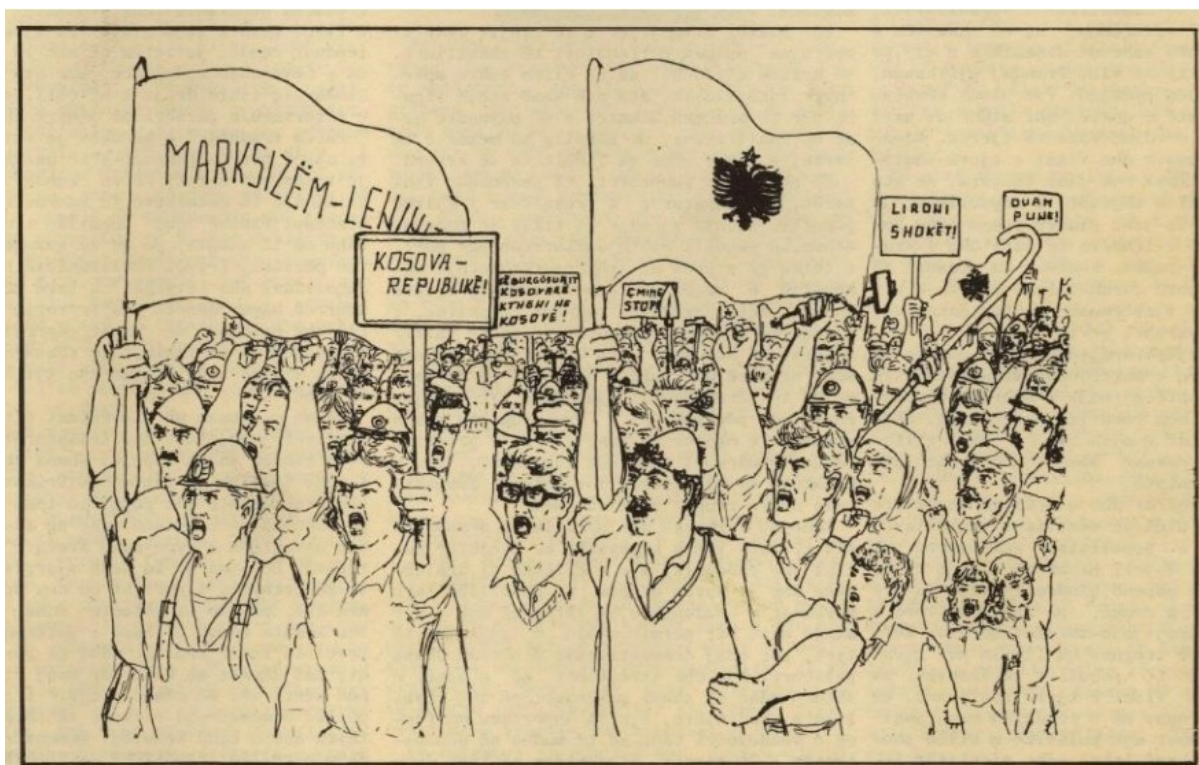
Pas tij duket parulla në gjuhën frengjishte:

VIVE LE MARXISME LENINISME! (RROFTË MARKSIZËM LENINIZMI!)

Ibrahim Kelmendi: "Nuk jam duke e kuptuar Jusufin për këtë lloj dezinformimi, nëse e ka bërë për t'i hyrë në qejf eprorit të tij, rrobaqepësit SN, apo nëse ka menduar se letrat e tilla përfundojnë edhe te Sigurimi shqiptar dhe ai duhej të kishte prova pozitive për "komunistin" JG.

Parulla e vetme që ishte e shkruar në banderolë dhe që thirrej e që mund të kuptohej si marksiste-leniniste ishte: "Hoch die internationale Solidarität!" [Lart solidariteti ndërkombëtar]. Tjetër banderolë ose parulla, që mund të vlerësoheshin si marksiste-leniniste, nuk ka pasur." (Gjurmë dhe fërkem, Prishtinë 2019)

Faqja e parë e revistës Liria (nr. 3, maj 1981, Shtuttgart). Pikturë e "komunistëve" hegjemon. Krahasojeni raportin e madhësisë së flamurit të marksizëm-leninizmit me madhësinë e parullës Kosova Republikë!

Lidhur me demonstratën e Bonit të 3 prillit 1982, Nuhi Sylejmani shkruan si më poshtë:

"E pyeta nëse do të ishin si ato të mëparshmet, apo ndryshe. „Sikur ato të mëparshmet“, – më tha disi i hutuar. Në demonstratat e mëparshme ishte praktikuar që gjatë pushimeve të shkurtra, mes dhe gjatë leximeve të referateve, të brohoriteshin parullat, si: „Kosova Republikë!“, „Republikë Kushtetutë!“ etj., prandaj edhe në këtë demonstratë, kur ma mori mendja se duhej thirrur, përmes megafonit thirra tri herë: „Kosova Republikë!“, dhe dy herë „Lavdi Marksizëm-Leninizmit“, por për të tretën herë nuk thirra dot, sepse Xhafer Durmishi, me pseudonimet Skënder e Shpend, u afrua pranë dhe më qortoi me zë të lartë, duke më thënë: „Çka po bërtet ashtu, a? Le, boll e mos bërtit më!...“ U ndjeva shumë i fyer! Gjaku më vloi ethshëm nga zemërimi, por e mbajta vetën! Nuk fola asnjë fjalë, por e ula kokën sikur të kisha bërë ndonjë faj të pafalshëm!" (Nuhi Sylejmani, Vrasja e trefishtë, f.133)

14. Të le pa tekst kjo frymë e komunikimit

Ibrahim Kelmendi: "Të le pa tekst kjo frymë e komunikimit. Poeti, gazetari, publicisti, këngëtar i JG me rrobaqepësin gjysmanalfabet SN dhe dëgjueshmëria poshtëruese prej skllavi që, vetëm në bashkëveprimtarit të vullnetshme midis të të barabartëve nuk mund të ngjante! Kush duhet t'ia ketë shkruar letrat SN që të fascinohej Jusufi deri në atë shkallë vetëmohuese e vetëpërpuljeje!? Kjo është çështja!?" (Gjurmë dhe fërkem, Prishtinë 2019)

Jusuf Gërvalla: "Materialet e numrit të ardhshëm të "Z.K." janë pothuaj të gjitha të gatshme. Për pjesën e tyre më të madhe, unë, **Shpendi** (Xhafer Durmishi-shën im) e **Besniku** (Bardhosh Gërvalla -shën i Xh. D.) jemi të kënaqur. Morëm zemër edhe nga fakti se ju kishin pëlqyer edhe juve ato punime që ua dërguam edhe juve për t'i shikuar. Përveç kësaj, unë personalisht tani jam në pozitë shumë më të lehtë, për shkak të mendimeve, porosive e sugjerimeve nga ana juaj dhe për shkak të një ndihme, sado të vogël në fillim, nga ana e **Shpendit**, e **Besnikut** dhe e **shokut të "Lirisë"**, që këta më dhanë me disa artikuj të mirë. Edhe **Shpendi** edhe **Besniku**, për sa duket kanë afinitet për shkrim, i cili do të rritet bashkë me punën tonë e me ne. Tani pas hartimit të dy artikujve që kanë mbetur pa u kryer, menjëherë po i hyjmë shtypjes së revistës. (Letër Sabri Novosellës, 20 gusht 1981; Faridin Tafallari, Terror-Dhimbje-Qëndresë, Tiranë 1997, f. 451)

15. Bashkimi i çoroditur i shtruar nga Kadri Zeka

Ibrahim Kelmendi: "Pra, ose Jusufi vërtet nuk i ka kuptuar "tezat", ose paskësh qenë i kapur aq keq nga SN, sa të detyrohej që të katandiset në këtë farë nëniveleli mjeran." (Gjurmë dhe fërkem, Prishtinë 2019)

Mehmet Hajrizi: "Fillimisht duhet thënë se organizimi në Shqipëri i Luftës Nacionalçlirimtare, që për veprimtarët e kohës, në saje të literaturës që vinte nga Shqipëria, ishte në detaje i njohur, u bë modeli më i afërt, për ta zbatuar në kushtet e çlirimit të Kosovës. Atje ka pasur një Front Nacionalçlirimtar, që bashkonte forcat antifashiste të bindjeve të ndryshme, por Partia Komuniste në të **RUANTE ROLIN HEGJEMON.**" (Histori e një Organizate politike dhe demonstratat e vitit 1981, Tiranë 2008, f. 97)

Jusuf Gërvalla: "Nga e gjithë kjo, tash mbeti vetëm dëshira. A ka vend të ndruhemi se s'paska ardhur ende çasti i prituri i bashkimit? Ende po dua të shpresoj që qëndrimi i shokut Z. (Kadri Zeka - shën im) ndaj kësaj çështjeje të rëndësishme nuk është edhe qëndrimi i shokëve të tij, aq më pak vija e tyre dhe përfytyrimi i tyre për bashkimin.

Pasi kuptova si është shtruar kjo çështje në takimin tuaj (e këtë e kuptova në çastin e fundit në bisedë me shokun Z. [në panair, në Frankfurt, më 17 tetor - shën i Xh. D.]), ishte e vetëkuptueshme të pajtohesh plotësisht me qëndrimin që ke marrë ti atje. Të njoftoj se, që kur mbaj kontakte me atë, asnjëherë, **as rastësisht, nuk ka rënë fjala për një "bashkim" të tillë të ÇORODITUR**, siç e kishte shtruar çështjen shoku Z. (Kadri Zeka - shën im.)

Po e panë ata të udhës, le të përpiqen të arrijnë "bashkime" me hope e boshllëqe, duke pasur cak të fundit jo grumbullimin optimal të forcave tona revolucionare në frontin e rreptë të luftës, por **MEGALOMANINË** e arrivistëve të revolucionit, **ndjenjën e epërsisë boshe mbi të tjerët** dhe tendencën për **DOMINIM ME ÇDO KUSHT MBI TË TJERËT.**" (Letër Sabri Novosellës, 5 nëntor 1981; Faridin Tafallari, Me tre yjet e pavdekësisë në ato vite të stuhishme, Tiranë 2010, f. 274)

16. Avokati secilën herë trishtohet më shumë

Ibrahim Kelmendi: *"Po më vështirësohet formulimi i komentimeve, sepse secilën herë po trishtohem më shumë për shpërdorimin që ua ka bërë dhe po ua bën Sabri Novosella Jusufit, Xhaferit, Shefqetit, Metushit, etj."* (Gjurmë dhe fërkem, Prishtinë 2019)

Suzana Gërvalla: *"Pas shikimit të filmave erdhën tek ne. Jusufi, Ibrahim Kelmendin tri herë e ka qitë prej shtëpie. Se Ibrahim ishte spiun shumë i rrezikshëm. E dishim të gjithë se çka punon ai. Edhe sot e atë ditë ashtu ka mbetë. Edhe ne të gjitha dyshimet i kemi tek ai."* (Suzana Gërvalla, Intervistë/Pjesa e dytë, Oral History Kosovo, YouTube, 3 gusht 2017, koha në film 6:59-7:23)

17. Tamam ka vendosur pikën mbi i

Faktin se Lëvizja e Jusufit është quajtur Lëvizje Nacionalçlirimtare e pamë se si është shfrytëzuar maksimalisht dhe në mënyrë tejet të vendosur apo edhe të paepur gjer në fund, për ta parkuar atë në Frontin Popullor për Republikën e Kosovës dhe mbajtur në distancë të sigurt nga OMLK-ja, së bashku me elementët e dyshimtë, me krijesat e me Frontet e UDB-së, me arsyetimin se Lëvizja e Jusufit nuk është komuniste, se komunistët janë të ndërtuar prej një brumi të veçantë, se Jusuf Gërvalla nuk është prej brumit me të cilin është gatuar Mehmet Hajrizi, Hydajet Hyseni, Kadri Zeka e brat Berat Luzha. Pas falimentimit të *komunizmit të Mehmet Hajrizit dhe të shokëve të tij*, rishkrimi e falsifikimi i historisë nga këta të fundit bëhet me po aq taktika qesharake e të tejdukshme, krejtësisht identike me ato të Sabri Novosellës, sa me të vërtetë të hyn dyshimi se jo vetëm që janë të një brumi por mos janë edhe bineq të një nane, të larë e të shpërlarë në të njëjtën koritë.

Ibrahim Kelmendi: *"Konstatime interesante. Tamam ka vendosur pikën mbi i (edhe pse nuk ia di tamam domethënien e kësaj sintagme, "pikat mbi i"?)." (Gjurmë dhe fërkem, Prishtinë 2019)*

Suzana Gërvalla: *"Pas shikimit të filmave erdhën tek ne. Jusufi, Ibrahim Kelmendin tri herë e ka qitë prej shtëpie. Se Ibrahim ishte spiun shumë i rrezikshëm. E dishim të gjithë se çka punon ai. Edhe sot e atë ditë ashtu ka mbetë. Edhe ne të gjitha dyshimet i kemi tek ai."* (Suzana Gërvalla, Intervistë/Pjesa e dytë, Oral History Kosovo, YouTube, 3 gusht 2017, koha në film 6:59-7:23)

18. Tani disa fjalë rreth takimit të Stambollit

Selatin Novosella: *"Duke qenë ndër udhëheqësit e nivelit më të lartë të LNÇKVSHJ-së, duke mbajtur lidhjet me Metush Krasniqin në Kosovë e Sabri Novosellën në Turqi, nga njëra anë: duke qenë mik i afërm me Hydajet Hysenin në Kosovë dhe Kadri Zekën në diasporë, si udhëheqësit më të lartë të OMLK-së, nga ana e dytë ... Jusuf Gërvalla, kështu do të shndërrohet në faktor koheziv dhe të pazëvendësueshëm."* (Metush Krasniqi, Prishtinë 2011, f. 147-148)

Ibrahim Kelmendi: *"Nuk kam çfarë të komentoj këtu. Vazhdoj të kem keqardhje për "shoqërimin" e JG me SN, rrjedhimisht për raportet: epror (SN), vartës (JG)." (Gjurmë dhe fërkem, Prishtinë 2019)*

Jusuf Gërvalla: ***"Tani disa fjalë rreth takimit të Stambollit."***

Ka disa muaj që unë po fluturoja nga gëzimi, në pritje të bashkimit të forcave tona revolucionare, që isha bërë gati ta quaja bashkim historik. Më herët të kisha dërguar një letër

dhe të kisha thënë se këtë bashkim unë vetë nuk e shoh çështje aq të thjeshtë. **Ka probleme parimore për të cilat duhen marrëveshje serioze, siç është ai se a duhet të kemi fare parti k.m.- l., (komuniste marksiste-leniniste - shën i Xh. D.) apo ajo parti është e domosdoshme për t'i dalë në ballë popullit tonë në drejtim të luftës dhe të fitores. Ky ishte për mendimin tim problemi kyç.** Meqë me Organizatën e shokëve të "Lirisë" kishim të përbashkët ideologjinë e qëllimin dhe ndonjë ndryshim të vogël në pikëpamje të taktikës revolucionare dhe të organizimit, kujtoja se pas disa bisedimesh mund të rregullohej shumëçka. Për veten time, në shërbim të kësaj çështjeje, nuk kurseva gjumë as punë, shëndet as djersë, e besa as shpenzime materiale. Aq më pak e kam kursyer sinjeritetin e shokut me shokun, e revolucionarin me revolucionarin. Si të kursehem në një kohë që populli ynë, i cili sot po martirizohet si rrallëherë në historinë e tij shumëshekullore, pret nga djalëria e tij patriotike e revolucionare që ajo të çajë rrugë drejt luftës dhe fitores, e lidhur fort me besa besë dhe me grushtin të bashkuar." (Letër Sabri Novosellës, 5 nëntor 1981; Faridin Tafallari, Me tre yjet e pavdekësisë në ato vite të stuhishme, Tiranë 2010, faqe 273-274)

19.Festa e 28 Nëntorit 1981 në Höpfigheim

Jusuf Gërvalla: "Tani të njoftoj se bashkë me shokun e „Bashkimit“ dhe të „Lirisë“ kemi vendosur të organizojmë një manifestim qendror për kremtimin e festës kombëtare të 28 dhe 29 Nëntorit në Shtutgart. Do të mblihdemi nja 300-400 veta nga Gjermania, Zvicra e Belgjika. Një pjesë e shokëve do të shkojnë për festë në Vjenë." (Letër Sabri Novosellës, 16 nëntor 1981)

Ibrahim Kelmendi: "Informim për një bashkëveprimtari rutinë, do të thosha. Por, e solla si shembull për të plotësuar mozaikun kohor, se nuk kemi qenë të armiqësuar ndonjëherë." (Gjurmë dhe fërkem, Prishtinë 2019)

Raportet e kësaj kohe shihen mirë në letrën e 5 nëntorit 1981, pa përjashtuar këtë të 16 nëntorit, të dyja dërguar Sabri Novosellës, dhe raportet vulosen me letrën që Jusufi ia dërgon Kadri Zekës më 7 dhjetor 1981.

Ideja që festa 28 Nëntorit i vitit 1981 të organizohet në Shtutgart, së bashku me aktivistët Zvicrës dhe Dusseldorfit, ka qenë e Kadri Zekës. Poashtu në bazë të planit të Kadri Zekës bëhet ndryshimi. Vetëm aktivistët e Zvicrës vijnë Shtutgart, kurse atyre në Dusseldorf u thuhet ta bëjnë organizimin ata vetë.

Si ka qenë atmosfera në këtë mbrëmje pjesërisht, e vërteton edhe Faridin Tafallari.

Faridin Tafallari: "Edhe kur ishte Jusufi ka pasur ndonjë mosmarrëveshje, por këto i shkaktonin disa që bënin shpifje. Kur Jusufi e kuptoi qëllimin e keq të tyre, diti t'i shuaj grindjet dhe t'i kaloj në mirëkuptim, duke mënjeluar ata që villnin vrer kundër shokëve. Për disa raste të tilla kam qenë edhe vet dëshmitar; kur në kremtimin e 28 nëntorit 1981 disa mundoheshin të nxitnin njerëzit kundër Kadri Zekës. Jusufi i kuptoi shpejt marifetet e disave dhe ua preu shkurt." (Terror-Dhimbje-Qëndresë, faqe 115)

Për festën e 28 Nëntorit në Shtutgart, Jusufi e Kadriu i ndajnë punët në këtë formë. Kadriu do t'u flet bashkatdhetarëve për revizionizmin jugosllav dhe karakterin antipopullor të revizionizmit, pasi si komunist është kompetent në këtë pikë. Jusufi vendoset që të flet për 28 Nëntorin dhe të koncentrohet në argumentimin e kërkesës Kosova-Republikë. Gjatë mbrëmjes së 28 Nëntorit 1981, Jusufi i shkëmben këto fjalë me Kadriun:

Jusufi: Si t'u duk ty dhe shokëve tjerë në Zvicër, "Zëri i Kosovës"?

Kadriu: Mund të përgjigjem për vete por edhe për shokët e Zvicrës megjithëse ata nuk e kanë pa, pasi ne nuk e kemi ndërmend me e shpërnda Zërin tënd në radhët tona.

Jusufi: Ani mirë, por megjithatë jam kureshtar si t'u ka dukur ty e me këtë edhe atyre, pasi ti flet në emër të tyre?

Kadriu: Zëri yt është plagjiat.
Jusufi: Plagjiat i kujt?
Kadriu: Plagjiat i Lirisë.

Në këtë kohë, pas katastrofës në Stamboll, Kadri Zeka i ndihmuar pa kursim nga Ibrahim Kelmendi, fillojnë fushatë kundër Jusufit.

Në kryeartikullin e Jusufit me titull "T'I JAPIM SHTYTJE TË RE LUFTËS", i cili u lexua nga Jusufi në mbremjen e 28 Nëntorit, pos tjerash, thuhet:

Jusuf Gërvalla: *"Karshi zhvillimit të tillë të ngjarjeve, për forcat tona të organizuara patriotike e revolucionare, për rininë dhe popullin tonë dalin detyra serioze, të barasvlershme me përpjekjet historike shekullore për ekzistimin e kombit shqiptar në tërësi dhe për këmbënguljen në realizimin e të drejtave të ligjshme të pjesës së robëruar të popullit tonë nga shovinistët jugosllavë, në veçanti.*

Po të kihet parasysh pesha historike e situatës aktuale, një detyrë prioritare del bashkimi optimal i organizatave e grupeve komuniste, patriotike dhe revolucionare, të cilat luftën kombëtare dhe shoqërore të popullit tonë të shumëvujtur e marrin në tërë seriozitetin e saj. Ato grupe e organizata, që bëjnë lojën e 'politikës së madhe', lojën e ARRIVIZMIT revolucionar, të udhëhequra prej karrieristësh MEGALOMANË (fjalët i drejtohen Kadri Zekës dhe shokëve të tij - shën im), dhe ato që janë organizuar prej ELEMENTESH TË DYSHIMTA, (këto fjalë i drejtohen ish-inspektorit të UDB-së Abdullah Prapashtica - shën im) e tani mbjellin në radhët e njerëzve tanë anarki dhe sjellin dezinformime në fitim të qeverisë së Beogradit i ftojmë të heqin dorë nga rruga e tyre e gabuar. Gjaku i derdhur, burgu i zi dhe terrori çnjerëzor që po ushtron mbi bijtë e bijat e Kosovës trime, na obligon që Atdheut tonë t'i dalim hakut me një dashuri që bëhet, - siç thotë ... - me ngut, me alarm, me përpjekjet mbinjerëzore të luftëtarëve të vërtetë të lirisë." (Zëri i Kosovës, nr. 2 janar 1982, faqe 2, shtylla 2)

Jusuf Gërvalla: *"Po e panë ata të udhës, le të përpiqen të arrijnë "bashkime" me hope e boshllëqe, duke pasur cak të fundit jo grumbullimin optimal të forcave tona revolucionare në frontin e rreptë të luftës, por MEGALOMANINË E ARRIVISTËVE të revolucionit, ndjenjën e epërsisë boshe mbi të tjerët dhe tendencën për dominim me çdo kusht mbi të tjerët."* (Letër Sabri Novosellës, 5 nëntor 1981; Faridin Tafallari, Me tre yjet e pavdekësisë në ato vite të stuhishme, Tiranë 2010, faqe 274)

20. THEMELI ËSHTË VËNË ME TË PAVËRTETA

Ibrahim Kelmendi: *"Informim për një bashkëveprimtari rutinë, do të thosha. Por, e solla si shembull për të plotësuar mozaikun kohor, se nuk kemi qenë të armiqësuar ndonjëherë."* (Gjurmë dhe fërkem, Prishtinë 2019)

Hydajet Hyseni: *"Por siç i ishte ankuar Jusufi Kadriut, ishte pikërisht kjo që kishte shkaktuar disa keqkuptime me ndonjë veprimtar të shquar me të cilët Jusufi ishte në lidhje."* (Selatin Novosella, Metush Krasniqi, Prishtinë 2011, f. 292)

Më 7 dhjetor 1981, me postë, paradite, ka ardhur tek Jusufi një zarf postal me dy dokumente në te. Njëri ka qenë ftesa personale (me sa më kujtohet), individuale apo familjare për Jusufin, për dasmë dhe tjetri ka qenë një dokument me titull "**Thirrje - Të gjithë në Front! Të gjithë për Frontin!**", që në bazë kishte të pavërtetën, pra ishte një lloj testimi se mos këtë të pavërtetë e këtë manovrim po e përbinë edhe Jusufi. Jusufi po atë ditë, në praninë time i shkruan këtë përgjigje Kadri Zekës.

Jusuf Gërvalla: *"Thirrjen për bashkim me frontin po ta kthej ashtu si ma dërgove. Ato që thuhet në të për bashkimin e të gjithë organizatave komuniste, patriotike e revolucionare, dhe që, sipas meje, përbëjnë themelin e kësaj thirrjeje, janë në kundërshtim me informatat më*

të reja që kam marrë nga shokët e Lëvizjes. Si janë sjellë punët këto kohët e fundit, në gjithë çështjen ka gjëra të mjegullta (dëshiroj të gabohej nëse them se mjegullimi ka ardhur nga mënyra e veprimit të shokëve të Organizatës m-l).

Për mua konkretisht, dhe shokët e Lëvizjes me të cilët kam kontakt, thënia në "Thirrje", ku thuhet se është bërë bashkimi i organizatave, nuk është e vërtetë, së paku deri në këtë çast, ndërsa thirrja është shkruar shumë më herët.

Ju po deshët mund të delni me atë thirrje. Por duhet të jeni të vetëdijshëm se çfarë mund të jenë sukseset dhe konsekuencat e një pune, në dokumentin e parë të së cilës themeli është vënë me të pavërteta." (Letër Kadri Zekës, 7 dhjetor 1981; Faridin Tafallari, ME TRE YJET E PAVDEKËSISË NË ATO VITE TË STUHISHME, Tiranë 2010, faqe 277)

21.KADRIU I PROPOZON ANËTARËSIM IBRAHIM KELMENDIT POR AI NUK PRANOI

Ibrahim Kelmendi: "Unë nuk kisha kaluar në ndonjë organizim me vete të Kadri Zekës. As ai nuk e ka kërkuar këtë nga unë." (Gjurmë dhe fërkem, Prishtinë 2019)

Shefqet Cakiqi-Llapashtica: "E di se edhe Ibrahim Kelmendi ka pas pakënaqësi për përfshirjen ose mos përfshirjen e tij në bisedime për bashkimin në Frontin për Republikën e Kosovës ... pas publikimit të Tezave të OMLK-së në vjeshtë të vitit 1981. (Fjalë të drejtuara Ibrahim Kelmendit, Afishuar me: 23.03.2007 21:22, www.kosova.de)

Ibrahim Kelmendi: "Sigurisht se nuk e dinë më mirë se unë, që do të thotë se unë kam qenë i inkuadruar në të gjitha takimet për bisedime. Në ndonjërin nga ato takime kam shkuar me bashkëveprimtarë, të cilët mund të dëshmojnë." (Fjalë të drejtuara Shefqet Cakiqit-Llapashticës, Afishuar me: 23.03.2007 22:57, www.kosova.de)

Jusuf Gërvalla: "Ti mund dhe besoj se je i painformuar lidhur me ato që kanë ndodhur në përçapjet për bashkimin e dy organizatave. Por, unë kam edhe më pak leje të të informoj për to, tani që e di se ku bënë ti pjesë. Edukata ime s'më lejon të veprojë në mënyrë të tillë. **Shokët e tu të rinj** e kanë me borxh ta bëjnë këtë punë. Unë e di se ata e kanë vështirë ta bëjnë, sepse, po ta bënin, do të duhej të flisnin hapurazi kundër punëve të tyre të pahijshme." (Letër Ibrahim Kelmendit, 15 janar 1982; Faridin Tafallari, Terror-Dhimbje-Qëndresë, Tiranë1997, faqe 411)

Dëshmitari i komunistëve të OMLK-së, Ibrahim Kelmendi nuk pranon të bëhet shok organizate me Kadri Zekën.

Ibrahim Kelmendi: "Kadriu i propozoi Miranit anëtarësimin, **por Mirani nuk pranoi** me arsyetimin se dëshironte të priste edhe ca, pasi bisedimet duhet të rindodhnin shpejt dhe ato do të sillnin bashkimin." (Atentatet, f. 306)

Ibrahim Kelmendi: "Unë nuk kisha kaluar në ndonjë organizim me vete të Kadri Zekës. As ai nuk e ka kërkuar këtë nga unë." (Gjurmë dhe fërkem, Prishtinë 2019)

Kush e di këtë punë më së miri pos I. Kelmendit? Se si nuk pranon Ibrahim Kelmendi të bëhet shok në një organizatë me Kadri Zekën, përveç Jusufit, në mënyrë të mrekullueshme -e dëshmon Faridin Tafallari:

Faridin Tafallari: "Për herë të parë u prezantova me të në Shtutgart; ai ishte me Ibrahim Kelmendin që kishte telefonuar të vija në takim. M'u afrua dhe më tha: "Ti Faridin me të vërtetë je luftëtar i lirisë. Të kam veçuar nga të tjerët. Duhet të bisedojmë bashkë shtruar e gjerësisht.

Po i thash - jam i lumtur dhe me dëshirë pres atë çast. Që aty u nisëm për në banesën time. Kadriu me Ibrahimin e kishin vendosur që më parë të më takonin dhe prandaj më kishin telefonuar... Kadriu më foli për Organizatën Marksiste Leniniste të Kosovës (OMLK). Më pyeti se a isha i organizuar diku dhe unë iu përgjigja se për këtë kam biseduar me Jusufin. ...

Çështjen e organizatave si e shikoni shoku Zekë, fjalën e kam për bashkimin e tyre se Jusufi më ka folur për bashkimin e të gjitha organizatave që veprojnë.

-Po Faridin tha Kadriu, - nuk ka dyshim që duhet të bashkohemi. Por ja që akoma nuk po gjendet një mendim i përbashkët. Po edhe kjo do ta gjej momentin.

Ne me Frontin e Kuq Popullor jemi bashkuar dhe tani na duhet të gjejmë një mundësi bashkëpunimi edhe me Lëvizjen (LNÇKVSHJ)." (Terror, Dhimbje Qëndresë, Tiranë 1997, f. 37-38)

- e dëshmon Hasan Mala, i cili ia vërteton fjalët e Faridinit të thëna në librin Terror Dhimbje Qëndresë:

Hasan Mala: *"Nga zemra të uroj shumë sinqerisht dhe sukses, se është shkruar ashtu si është, si ka qenë. Të lumtë, të lumtë .... se aty është e vërteta dhe vetëm e vërteta."* (Faridin Tafallari, Dhimbje Krenare, f. 382)

- e dëshmon Xhafer Shatri, i cili ia vërteton fjalët e Faridinit të thëna në librin Terror Dhimbje Qëndresë.

Xhafer Shatri: *"Libri është një realitet dhe i paanshëm. Ky libër është si një lis i natyrshëm...Andaj, të lumtë dhe të uroj nga zemra suksese që iu kushtove këtij libri madhor të kohës...".* (Faridin Tafallari, Dhimbje krenare, f. 382)

Për sqarim në këtë rast dua të them se vlerësimet e mrekullueshme të Hasan Malës e Xhafer Shatrit për librin e Faridin Tafallarit, Terror Dhimbje Qëndresë (1997) gjenden të botuara në librin vijues të F. Tafallarit, Dhimbje Krenare (Tiranë, 1998).

Dëshmia e Faridin Tafallarit, Hasan Malës dhe Xhafer Shatrit për bashkimin e Kadri Zekës me Frontin e Kuq Popullor përputhet tërësisht me faktin që na e ka lënë Jusufi me shkrim.

Jusuf Gërvalla: *"Ti mund dhe besoj se je i painformuar lidhur me ato që kanë ndodhur në përçapjet për bashkimin e dy organizatave. Por, unë kam edhe më pak leje të të informoj për to, tani që e di se ku bënë ti pjesë. Edukata ime s'më lejon të veprojë në mënyrë të tillë. Shokët e tu të rinj e kanë me borxh ta bëjnë këtë punë. Unë e di se ata e kanë vështirë ta bëjnë, sepse, po ta bënin, do të duhej të flisnin hapurazi kundër punëve të tyre të pahijshme."* (Letër Ibrahim Kelmendit, 15 janar 1982; Faridin Tafallari, Terror-Dhimbje-Qëndresë, Tiranë1997, faqe 411)

Jusufi e di dhe na e jep faktin më të fuqishëm e të padiskutueshëm se **ku bënë pjesë** dhe cilët janë **shokët e rinj** të Ibrahim Kelmendit, të cilët ky far Ibrahim Kelmendi, i cili është person *"që i respekton vendimet"*, e demonstroi besnikërinë për shokun e vetë të vrarë në këtë formë:

"Kadriu i propozoi Miranit anëtarësimin, por Mirani nuk pranoi", e mohon me sa fuqi që ka. Por nuk është vetëm Ibrahim Kelmendi që e mohon Kadri Zekën e gurin e varrit të tij. Ky farë Ibrahim Kelmendi, ky farë shoku i Kadri Zekës është dëshmitari i besueshëm i vëllezërve të Kadriut, Saime Isufit, Hydajet Hysenit, Berat Luzhës e Mehmet Hajrizit.

Suzana Gërvalla: *" Më vonë ka pasë probleme me marksist-leninistët. U bënë bashkë Ibrahim Kelmendi me Kadri Zekën kundër Jusufit."* (Suzana Gërvalla, Intervistë/Pjesa e dytë, Oral History Kosovo, YouTube, 3 gusht 2017, koha në film 5:24-5:57)

22.Nuk më mbetet tjetër pos të ulërit

Ibrahim Kelmendi: *"– Nuk më paske kuptuar, – reagoi Jusufi pa prituri nëse Mirani do të vazhdonte të fliste,– kur të thashë se më zure shah–mat.*

– Edhe mundet, por gjithsesi nuk të kam keqkuptuar.

– (Jusufi - shën i Xh. D.) Atëherë po të sqaroj, unë nuk i dua komunistët, për të mos thënë jam kundërkomunist..." (Atentatet, faqe 150)

Jusuf Gërvalla: *"Ju porosis të shikoni ndonjë shok me bibliotekë të pasur dhe të merrni prej tij e ta lexoni librin e V. I. Leninit: "Ç'të bëjmë?". E gjeni në vëllimin 5 të kompletit të veprave të Leninit, nga faqja 401 deri në fund. Unë besoj se do ta gjeni, po të përpiqeni. Kurse leximi i kësaj vepre është i domosdoshëm."* (Letër Nuhi Sylejmanit, janar 1981; Nuhi Sylejmani, Vrasja e trefishtë, Prishtinë 2010, faqe 28)

Jusuf Gërvalla: *"Aq më parë është e rëndësishme ta sheshojmë mënyrën e punës së "Frontit...", sepse është në kundërshtim të rreptë me veprimtarinë revolucionare marksiste – leniniste, pa marrë parasysh që vetë ka si pikënisje idenë marksiste – leniniste. Por, vetëm formalisht..."* ((Letër Nuhi Sylejmanit, janar 1981; Nuhi Sylejmani, Vrasja e trefishtë, Prishtinë 2010, faqe 30)

Ibrahim Kelmendi: *"Nëse është letër autentike, dërguar Nuhi Sylejmanit, nuk më mbetet tjetër pos të ulërit: Dyfytyrësi!"* (Gjurmë dhe fërkem, libër i shpërnarë përmes internetit në shtator 2016).

Në verzionin e botimit të vitit 2019 **ulërima** është zëvendësuar me **bërtitje**.

Ibrahim Kelmendi: *"Nëse është letër autentike, dërguar Nuhi Sylejmanit, nuk më mbetet tjetër pos të bërtas: Dyfytyrësi!"* (Gjurmë dhe fërkem, Prishtinë 2019).

Jusuf Gërvalla: *"Përsëritjet shqiptare e komuniste, „Lajmëtari“"* (Letër Nuhi Sylejmanit, pas 11 marsit 1981; Nuhi Sylejmani, Vrasja e trefishtë, Prishtinë 2010, faqe 36)

23. Nuk më mbetet tjetër pos të mallkoj

Ibrahim Kelmendi: *"Gjithsesi, do të bëj përpjekje për verifikim, duke provuar nëse ka ekspert që analizojnë dhe identifikojnë tekste në bazë të stileve; duke u përpjekur të gjenden shënimet e bëra nga diplomatët në Vjenë dhe krahasimi me to e mënyra të tjera. Po rezultoi se ka dezinformuar Jusufi s'më mbetet veçse t'ia adresoj mallkimin për shpifës. E para, mbetet të përfushen falsifikuesit e "raportit"."* (Gjurmë dhe fërkem, Prishtinë 2019)

Jusuf Gërvalla: *"Shokët e Vjenës e mbajnë larg. Bile, kur njërit prej këtyre shokëve, i cili më qortoi pse rrija me I. K., i thash se është një njeri që imponohet me këmbëngulje dhe unë, si shqiptar, nuk mund ta përzë nga shtëpia ime, ky m'u përgjegj fjalë për fjalë kështu: "Ia paske frikën, prandaj s'e përzen si qenin!"* (Raport Komitetit të Degës së LNÇKVSH "Hasan Prishtina" në Turqi, 31 korrik 1981)

Ibrahim Kelmendi: *"Miku ynë i përbashkët, Faridin Tafallari, ta publikonte i pari në librin e tij, meqë Ti ia ke besuar arkivin e Jusufit që ta ruante."* (Letër publike Suzana Gërvallës, 21 tetor 2017)

24. Të jam mirënjohës deri përtej Dielli

Ibrahim Kelmendi: *"Edhe letrën që ma ka shkruar Jusufi dy ditë para vrasjes, "trashëgimtari" Durmishi do me çdo kusht ta zhvlerësojë. Janë shpifje ordinere që i sajnin qysh atëherë zagaret që i vinin vërdallë Jusufit me dezinformime e shpifje të kësaj natyre, e njëri nga ata ishte edhe Xhafer Durmishi."* (Gjurmë dhe fërkem, Prishtinë 2019)

Ibrahim Kelmendi: *"Po të ishte në dorën time, asnjëherë nuk do t'i publikoja letrat e raportimet që Jusufi ia ka dërguar Sabri Novosellës në Turqi."* (FaceBook tetor 2017)

I. Kelmendi: *"– Të falënderoj që po ma jep, pasi kjo është vërtet pasuri jotja. Njëherit të falënderoj për besimin që po tregon, sado që nuk pate nevojë të më këshillosh që të mos ia jap askujt. Kurse midis jush nuk kam si hyj, sepse gjatë këtyre më shumë se dy viteve keni qenë shokë aq të ngushtë, sa nuk mund të hynte askush midis jush. Jusufi i madh nuk ka pasur gjatë kësaj kohe shok e bashkëveprimtar më të afërt se ty.* (Atentatet, f.347)

Suzana Gërvalla: "Pas shikimit të filmave erdhën tek ne. Jusufi, Ibrahim Kelmendin tri herë e ka qitë prej shtëpie. Se Ibrahim ishte spiun shumë i rrezikshëm. E dishim të gjithë se çka punon ai. Edhe sot e atë ditë ashtu ka mbetë. **Edhe ne të gjitha dyshimet i kemi tek ai.**" (Suzana Gërvalla, Intervistë/Pjesa e dytë, Oral History Kosovo, YouTube, 3 gusht 2017, koha në film 6:59-7:23)

Ibrahim Kelmendi: "Të jam shumë mirënjohës që nuk e pate zhduk atë letër! E pate mundësinë. Jusufi e kishte dërguar si letër rekomandë (të mos ndodhte ta humbisnin postjerët). Pak ditë pas tragjedisë, meqë nuk kam qenë në Bochum, - siç ndodh rëndom me letra rekomandë, - ajo letër është kthye në adresën Tuaj. Atë ditë kur e pranove nga postieri, ju gëzove dhe pate mirësinë të më luteshe për leje që ta hapje e ta lexoje. Po e potencoj edhe njëherë: ke pas mundësinë ta zhdukje, që të mos e kishte mundësinë as **Miku ynë i përbashkët, Faridin Tafallari, ta publikonte i pari në librin e tij, meqë Ti ia ke besuar arkivin e Jusufit që ta ruante.** Fatmirësisht ishte e mirësjellshme dhe prandaj nuk e pate zhdukur. Të jam mirënjohës deri përtej Dielli, meqë nuk ka asnjë dëshmi më autentike se kjo letër, që dëshmon marrëdhëniet që kishim mes nesh." (Letër publike Suzana Gërvallës, 21 tetor 2017)

Suzana Gërvalla: "Pas shikimit të filmave erdhën tek ne. Jusufi, Ibrahim Kelmendin tri herë e ka qitë prej shtëpie. Se Ibrahim ishte spiun shumë i rrezikshëm. E dishim të gjithë se çka punon ai. Edhe sot e atë ditë ashtu ka mbetë. **Edhe ne të gjitha dyshimet i kemi tek ai.**" (Suzana Gërvalla, Intervistë/Pjesa e dytë, Oral History Kosovo, YouTube, 3 gusht 2017, koha në film 6:59-7:23)

25. Vajtimi për zotshpillakun

Ibrahim Kelmendi: "Fatkeqësisht, Shtëpia e Gërvallëve kishte mbetur pa zot, meqë gratë fatzeza ndiheshin të detyruara të respektonin eprorin e burrave të tyre, rrobaqepësin Novosella dhe "kryeplakun" Nuhi e "trashëgimtarin" Xhafer, të cilët eprori i kishte graduar. Më nuk ishte vendi e as kuvendi të tregojë çfarë kishim vendosur dhe si duhej ta jetësonim vendimin." (Gjurmë dhe fërkem, Prishtinë 2019)

Suzana Gërvalla: "Pas shikimit të filmave erdhën tek ne. Jusufi, Ibrahim Kelmendin tri herë e ka qitë prej shtëpie. Se Ibrahim ishte spiun shumë i rrezikshëm. E dishim të gjithë se çka punon ai. Edhe sot e atë ditë ashtu ka mbetë. **Edhe ne të gjitha dyshimet i kemi tek ai.**" (Suzana Gërvalla, Intervistë/Pjesa e dytë, Oral History Kosovo, YouTube, 3 gusht 2017, koha në film 6:59-7:23)

26. Në Konsullatën jugosllave me Ibrahim Kelmendin

Ibrahim Kelmendi: "Ceremonia mortore, e cila po zgjaste, meqë injorantët e xhematit të rrobaqepësit anadollak kishin angazhuar avokat për të bërë kërkesë në konsullatën jugosllave që trupat e të vranëve nga UDB-ja të barteshin për t'u varrosur në Kosovë." (Gjurmë dhe fërkem, Prishtinë 2019)

"Apostol Duka: -U nisët?"

Taip Zeka: - Meniheri. Pasaportat i kemi pasë unë dhe vëllau Shaip, edhe Ahmet Isufi a ardh me neve, jem shkue në Beograd dhe kem nxjerrë biletën për aeroplan dhe na kanë pyet para se me u qu aeroplani, na ka pyet Sigurimi Shtetëror pse po shkonim dhe kush i kishte vra ata të tre. Nja një orë na kanë pyet dhe na kanë lirua. Dhe kemi mbërrirë me aeroplan në Shtutgart. Kemi mbërrirë në vendin e ngjarjes dhe kemi ndejtë tek banesa e Jusufit katër ditë. Problemi ka qenë me i sjellë kufomat kha, në Kosovë. Sigurimi gjerman na ka thanë të shkonim në ambasadën a konsullatën jugosllave dhe, nëse merrim leje prej tyre, trupat mund të çoheshin lirisht në Kosovë.

Apostol Duka: - Shkuat në konsullatën jugosllave?

Taip Zeka: - Kam shkue unë me Ibrahim Kelmendin, na kanë pranë, na kanë pritë me fjalë ngushëllimi, na kanë ndëgjue, na kanë thanë po, kufomat atje duhet me u varrosë, në Kosovë, se atje është vendi i tyre, por ajo punë dual e kundërta. Ma shumë kish provokime ndaj nesh, se pyetshin ose thoshin, tregoni, ju e dini se kush i ka vra dhe pse i kanë vra dhe nuk u lejuan kufomat të varroseshin në Kosovë." (Apostol Duka, Vrasje në Shtutgart, Tiranë 2009, faqe 25-26)

27.Këshilla për Nuhi Sylejmanin ngjason në farsë

Lidhur me diskutime që kanë të bëjnë me ngjarjen e 17 janarit 1982 në Shtëpinë e Jusuf Gërvallës, me Faridin Tafallarit, gjatë vitit 2009, kam këmbyer pos tjerash këto mendime:

Xhafer Durmishi: *"Që në fillim dua të them se jo vetëm ky shkrim por sipas mendimit tim asnjë shkrim tjetër i yti nuk e mbërrin nivelin e asaj që e ke thënë në librin e parë "Terror, dhimbje, qëndresë". Megjithatë unë ende nuk e kam dhënë një mendim të përmbledhur për librin tënd të parë.*

Forcë të librit tënd të parë pos tjerash e konsideroj faktin se ti aty Riza Salihut e Hysen Gegës në cilësinë e shokut të Rizahut ua kushton 5-6 rreshta e jo më shumë.

Në reagimin tënd të mëparshëm "Zhgënjim" dhe në këtë që ma ke dërgua shumë qëndrime që i ke pas p.sh. për Hysen Gegën, Riza Salihun e Nuhi Sylejmanin në librin e parë tani i ke ndryshua.

Mendimi im është se me pasojat juridike të librit dhe deklaratave të Ibrahim Kelmendit do të duhej të merreshin gjykatat dhe jo të tjerët. Është për keqardhje që në këtë drejtim gjykatat dhe juristët e Kosovës nuk janë marrë gjer më sot.

Aspektet e ndryshme të luftës për pushtet me mënyra që i përdorin shumica e partive sot mendoj se duhet veçuar nga rasti i 17 janarit 1982.

Unë nuk jam duke u marrë me shkrime, por po të shkruaja në këtë temë do të shkruaja më ndryshe...

.... Për Nuhi Sylejmanin nuk kisha me shkrua më keq se sa e meriton. Ndaj njerëzve që nuk merren me shkrime dhe ndoshta nuk kanë aftësi për t'u mbrojtur duhet treguar kujdes më të madh." (Letër dërguar Faridin Tafallarit, 3 qershor 2009)

Ibrahim Kelmendi: *"Opinione që më tërheqin vëmendjen për të gjetur se si po i "evoluojnë" konkretisht vlerësimet Faridin Tafallarit. **Këshilla për Nuhi Sylejmanin ngjason në farsë**, meqë vetë është marrë shumë, me inat, si hakmarrës, sepse Nuhiu i hidhëruar që ka humbur betejën për "trashëgimtar" të Jusufit ia ka zbuluar shumë keqëbërje udhëheqësit XhD." (Gjurmë dhe fërkem, Prishtinë 2019)*

Këshilla ime për Faridin Tafallarit nuk është farsë. Këtë këshillë më lartë ia kam dhënë më 3 qershor 2009. Në këtë kohë libri "Vrasja e trefishtë" i nënshkruar nga Nuhi Sylejmani nuk ka ekzistua. Atë libër më ka ra rasti ta lexojë në vjeshtën e vitit 2010. Edhe sikurse ta kisha pasur të njohur tërë përmbajtjen e librit "Vrasja e trefishtë" para 3 qershorit 2009, unë prapë se prapë në thelb kisha me i shkrua fjalët që i kam thënë më lartë për Nuhi Sylejmanin, pasi librin e nënshkruar prej tij, e konsideroj produkt të ish inspektorit të UDB-së Abdullah Prapashtica. Dhe unë për këtë arsyë në analizat e mia nuk jam marrë me nënshkruarin Nuhi Sylejmani por me shkruarin-autorin e vëretë. Një arsye tjetër pse nuk kisha me e ndryshua shumë këshillën time për Nuhi Sylejmanin, edhe sikur ta kisha ditur përmbajtjen e librit "Vrasja e trefishtë" është se në këtë libër nuk ka shumë kritika e vërejtje ndaj Faridin Tafallarit, por tehu i urrejtjes dhe i shpifjeve më të poshtira është i drejtuar kundër meje. Për këtë shkak unë kam arsye të mirrem me këtë libër më tepër sesa Faridin Tafallari.

28.Çfarë kanë shkruar të tjerët në emër të gjysmanalfabetit

Ibrahim Kelmendi: *"Po shfrytëzoj rastin ta falënderoj Xhaferin për mundësinë që më ka dhënë për të parë çfarë kanë shkruar të tjerët në emër të gjysmanalfabetit Nuhi Sulejmani."* (Gjurmë dhe fërkem, Prishtinë 2019)

Nga citati i mësipërm Ibrahim Kelmendi e kupton se persona të tjerë ia kanë shkruar librin Nuhi Sulejmanit, por sipas I. K. unë nuk jamë në gjendje as nuk kam aftësi ta kuptoj këtë, apo nuk kam leje që ta kuptojë këtë.

Ibrahim Kelmendi: *"Të të mbërthejë vaji po që se i zihet besë këtij shpifësi, të cilit Xhafer Durmishi tashmë i paska vënë nofkën: "Shkolla e UDB-së". Bëhet fjalë për Nuhi Sulejmanin e rrethit të Kumanovës."* (Gjurmë dhe fërkem, Prishtinë 2019)

Për këtë menquri të rrallë të I. Kelmendit kështu shkruan

Xhafer Shatri: *"Nuk je ti aq injorant, siç preferon të mbarohesh kur ta kërkon puna."* (Letër Ibrahim Kelmendit, 1 maj 1984; Faridin Tafallari, Terror-Dhimbe-Qëndresë, Tiranë 1997, faqe 418))

Ibrahim Kelmendi: *"Befasi e radhës (tani që lexova "librat" e autorit Durmishi) ishte se ai tashmë Nuhiun nuk po e quante me emër të tij, por me nofkën "Shkolla e UDB-së Serbe"!"* (Gjurmë dhe fërkem, Prishtinë 2019)

Xhafer Shatri: *"Nuk je ti aq injorant, siç preferon të mbarohesh kur ta kërkon puna."* (Letër Ibrahim Kelmendit, 1 maj 1984; Faridin Tafallari, Terror-Dhimbe-Qëndresë, Tiranë 1997, faqe 418))

Ibrahim Kelmendi: *"Tash po më vjen të mendoj sikur Jusufi për inat timin e paskësh zgjedhur pikërisht Nuhiun ta bëjë të parin e "shokëve", duke i shpërfillur të tjerët."* (Gjurmë dhe fërkem, Prishtinë 2019)

29.Nuk po e kuptoj se përse ka publikuar aq shumë fragmente të tij?

Ibrahim Kelmendi: *"Nuk mund ta marrësh me mend sa hapësirë ka harxhuar në 20 librat e mi, që të me diskreditoj e denigroj, por siç e thash edhe publikisht, jam i gatshëm ta baj edhe këtë barrë, vetëm pse i kishte diskredituar Sabriun, Xhafer Shatrin, Abdullah Preapashticën e Nuhi Sulejmanin."* (Letër Shaban Muharremit, 21 tetor 2014)

Ibrahim Kelmendi: *"Po shfrytëzoj rastin ta falënderoj Xhaferin për mundësinë që më ka dhënë për të parë çfarë kanë shkruar të tjerët në emër të gjysmanalfabetit Nuhi Sulejmani (meqë nuk e dija as se kishte botuar edhe "libër"), por nuk po e kuptoj se përse ka publikuar aq shumë fragmente të tij?"* (Gjurmë dhe fërkem, Prishtinë 2019)

Libri "Vrasja e trefishtë" është promovuar më 26 shkurt 2011 në ambasadën e Kosovës në Bern.

Xhafer Shatri: *"Me Nuhiun po "letërkëmbejmë". Po na dërgon letra që po ia dikton AP (Abdullah Prapashtica-shën i red.) Përmes tyre po përpiqet me tërë qenien e vet ta kuptojë se çka e kemi ndërmend të ndërmarrim. Natyrisht, s'ka mundur të blejë asgjë dhe tash e ka qitur vëcin (të gjitha letrat e tij janë shumë provokative) dhe po thotë hiç më pak se "Punëtorët" po i qetë ish-LNÇKVVSHJ! Po kërkon takim me "përfaqësuesit e OMLK-s" (Po e përsëris, këtë po e bëj me keqardhje, që të mos ndodhë ndonjëherë të dalë diçka nga letërkëmbimi ynë...). Do t'ia kthej një përgjegje dhe do t'i them merri dy shokët e tu, pra Sk. (Skënderin=Xhafer Durmishin-shën i red.) dhe shokun në Turqi, dhe eja të bisedojmë."*

*Pra loja duhet vazhduar... ata duhet t'i tërheqim për gjuhe ngadalë ngadalë. Natyrisht pa ia përmendur kurrë "Punëtorët" ose fraksionin. **Zotriun e tij, udbashin AP duhet ta lëmë le t'i lëpijë kockat** Përshëndetje revolucionare Xhema (Xhafer Shatri) (Letër Qendrës Ekzekutive –Hasan Malës, Faridin Tafallarit dhe Ibrahim Kelmendit, shtator 1983-shën i red.) (Shënim i Xhafer Durmishit: Kjo letër nuk më dërgohet mua edhe pse isha anëtar i Qendrës Ekzekutive. Kjo letër më ra në dorë për herë të parë më 23 prill 2012)*

30.Degë të shkëputura të të njëjtës rrënjë

Jusuf Gërvalla: *"Tani më lejo të dalim te një nga çështjet më të rëndësishme për momentin aktual, pra, te çështja e bashkimit të vërtetë të të gjitha forcave të mbara revolucionare. Unë, kohën e fundit, me qëllim të mirë, i kam dhënë vetes të drejtë të të dekonspiroj ty tek një person, te ai shoku (Kadri Zeka-shën i Xh. D.) i " Lirisë", me të cilin kemi bashkëpunuar që disa kohë. Ai, duke nxjerrë konkludime nga puna e Organizatës së tij dhe nga ajo e LNÇK, sidomos nga organi ynë "Zëri i Kosovës", ka ardhur në këtë përfundim: sipas të gjitha gjasave, edhe **LNÇKVSHJ** edhe Marksistë-leninistët e Kosovës janë **dy degë të të njëjtës rrënjë**." (Letër Sabri Novosellës më 16 qershor 1981; Botuar për herë të parë në librin e Faridin Tafallarit, ME TRE YJET E PAVDEKËSISË, Tiranë 2010, faqe 270)*

Ibrahim Kelmendi: *"Është për të të mbërthyer vaji kujt ia ka dërguar këtë letër JG dhe çfarë përshtjellimesh paraqet, për të dëshmuar se LNÇKVSHJ dhe OMLK-ja paskëshin qenë dy degë të një trunq." (Gjurmë dhe fërkem, Prishtinë 2019)*

Hydajet Hyseni: *"Qysh në bisedën e parë që kishte zgjatur gjithë natën deri në mëngjes, ata jo vetëm kishin gjetur te njëri tjetri shokun e ardhshëm të kauzës e idealit, por edhe kishin konstatuar se në të vërtetë organizatat që përfaqësonin ata vepronin mbi bazë të së njëjtës platformë politike, dhe se ishin **degë të shkëputura të të njëjtës rrënjë**." (Për takimin e parë të Kadri Zekës me Vëllezërit Gërvalla.) ("Therror në themelet e Bashkimit", fejtton në 8 vazhdime në Zëri, 21 shkurt-2 mars 2002, i ribotuar edhe në përmbledhjen e Rasim Selmanajt, Heroi me Kitarë, Prishtinë 2007, faqe 28)*

31.Nuk e kam të qartë arsyen

Shkolla e UDB-së Serbe: *"Policia gjermane filloi kërkimin e „vrasësve profesionistë“ në mesin e mërgimtarëve shqiptarë. I morën në pyetje të gjithë ata që në një mënyrë a në një tjetër kishin pasur kontakte me të vrarët, dhe në fund, nga „dëshmitë e verifikuara“ të Xhafer Durmishit dhe të Ibrahim Kelmendit, u arrestua Riza Salihu." (Nuhi Sylejmani, Vrasja e trefishtë, f.158)*

Ibrahim Kelmendi: *"Nuk e kam të qartë arsyen përse autori Xhafer Durmishi ndien nevojë, madje edhe në vitin 2013 që ta nënçmojë atë veprimtari UDBeske të Riza Salihut?" (Gjurmë dhe fërkem, Prishtinë 2019)*

I. Kelmendi: *"Edhe për Rezilin ndjej keqardhje,... ..edhe ai do të mund të ishte njeri pa këto gjynahe që i **mvishen** në roman..." (Republika-e Salih Kabashit, prill 2007)*

Faridin Tafallari: *"Pas vrasjes së TRE YJEVE, një ditë, duke diskutuar me mua, Ibrahim më thotë, se ne "shokët" e tyre, vetë duhet t'i vrasim shokët tanë... për të ngritur lart emrin e organizatës." (IBRAHIM KELMENDI KA NDIKIM NË VRASJEN E JUSUF DHE BARDHOSH GËRVALLËS E KADRI ZEKËS, albaniapress.com, 5 qershor 2009)*

32. Praktikë e panjohur

Xhafer Durmishi: *"Në policinë e Gjermanisë dhe të Zvicrës vazhdojnë të qëndrojnë dokumentet e marra pas atentatit, të cilat flasin për punën e tyre dhe bashkëpunimin e tyre (në mes Jusuf Gërvallës e Kadri Zekës - shën im) njëvjeçar."* (Zëri i Kosovës, Stockholm, janar 1985)

Ibrahim Kelmendi: *"Praktikë e panjohur që policia t'i mbajë kaq gjatë gjërat personale të konfiskuara për të hetuar veprimtarinë e viktimës."* (Gjurmë dhe fërkem, Prishtinë 2019)

Qëndrimi i gjatë i materialeve të marra nga shtëpia e Vëllezërve Gërvalla për të ndihmuar në gjetjen e agjentëve të UDB-së, tek policia gjermane nuk është bërë për shkak të praktikave të policisë gjermane, por për shkak të pamundësisë së familjes së Jusufit me udhëtua në Gjermani, pasi në kohën e Enver Hoxhës, shtetasit e RPS të Shqipërisë nuk kanë mund të udhëtojnë jashtë vendit kur kanë dashtë.

Për qëndrimin e tij në Shqipëri në verën e vitit 1985 dhe kthimin prej andej, kështu shkruan

Faridin Tafallari: *"Më 31 gusht (1985-shën i Xh. D.) paradite erdhën Sulejmani dhe Petriti; do të rrimë ca çaste me ta se pasdite do të nisem për në Gjermani. Do të vijë edhe Suzana, e shoqja e Jusufit. Për në aeroportin na përcejell Fiqiriu, Papi, Premtoni, Donika dhe Ergoni e ca të tjerë. U përshëndeta me Fiqiriun, Ergonin e të tjerët dhe hipëm në aeroplan. Zbritëm në aeroportin e Vjenës; bënte ftohtë. ... Me makinën e ambasadës shkuam në ambasadë; porsa i lam teshat, shokët Petrit dhe Ylli na çuan në një hotel larg qytetit për të ngrënë darkë dhe pas një pushimi u kthyem përsëri, morëm biletat për Gjermani. Me ne ishte edhe Shabani që udhëtonte për në Mynih; ky merrej me tregti. Në kufirin Austri-Gjermani na u afrua doganieri për punën e vet dhe po na shikonte pasaportat. Ishte për t'u habitur: ne ishim që të tre nga Kosova, por kishim pasaporta të ndryshme: unë pasaportë të Jugosllavisë, Shabani të Turqisë, kurse Suzana kishte pasaportë shqiptare. Doganierit i treguam se si ishte puna dhe ai u çudit. Suzana vinte në Gjermani për të marrë teshat e Jusufit dhe të kunatit (Bardhoshit), si dhe për disa punë tjera që kishin të bëjnë me policinë gjermane."* (Terror-Dhimbje-Qëndresë, Tiranë 1997, faqe 94-95)

33. Ti ia ke besuar arkivin e Jusufit që ta ruante

Ibrahim Kelmendi: *"Miku ynë i përbashkët, Faridin Tafallari, ta publikonte i pari në librin e tij, meqë Ti ia ke besuar arkivin e Jusufit që ta ruante."* (Letër publike Suzana Gërvallës, 21 tetor 2017)

Jusuf Gërvalla: *"Që të mos zgjatet me detaje, ja vrojtimet e mia në pika të shkurtra lidhur me veprimtarinë dhe personalitetin e I. Kelmendit.*

Kurdoherë ka anuar nga aksione të natyrës terroriste dhe në këtë drejtim i ka nxitur edhe shokët e vet. Unë ia kam tërhequr vërejtjen se kjo gjë është e dënueshme edhe nga pikëpamja e PPSH. Më vonë kam vërejtur, në librin që ma ka dhënë hua për lexim, se i ka pasur të nënvizuara pikërisht mendimet e Leninit lidhur me kotësinë dhe rrezikshmërinë e terrorizmit në lëvizjen revolucionare. Kam ardhur kështu në përfundim se ai ka një prirje të natyrshme kah terrorizmi dhe e bën me vetëdije.

Pikërisht në kohën që jam njohur unë me të, ai ka pasur kontakte, madje edhe negociata me emigracionin reaksionar shqiptar për një veprimtari të përbashkët në mbledhje armësh dhe mjetesh materiale. Madje në atë kohë, Ibrahim kërkonte një njeri "të ndershëm e trim", që për një kundërshtpërblim prej nja 50 mijë markash gjermane, do të kryente në Kosovë një aksion sipas porosisë së reaksionit shqiptar antikomunist. (Lidhur me këto çështje kemi pasur një dialog të përbashkët dhe bukur të rreptë në praninë e tij unë dhe dy shokë nga

Vjena [Ambasadës Shqiptare të Vjenës - shën i Xh. D.], lidhur me këtë është dashur të jetë i informuar patjetër Profesori [Bujar Hoxha - shën im], në qoftë se është i informuar për çkado lidhur me I. Kelmendin.)

Ka pasur vërejtje rreth Kushtetutës së RPSSH dhe rreth përgatitjes "luksoze" të librave të shokut Enver në "dëm" të botimeve letrare të RPSSH! Vërejtjen e parë na e ka thënë hapurazi mua dhe shokëve të Vjenës [Ambasadës Shqiptare të Vjenës -shën i Xh. D.], të dytën vetëm mua. Arsyetohet se ka të drejtë të bëjë vërejtje gjithfare dhe këto dilema të tij nuk i paraqet te masat, por i diskuton vetëm me shokë. Unë s'mund ta di a është e saktë kjo.

Ka dyshuar me këmbëngulje në drejtësinë e artikullit të "Zërit të Popullit", ku shprehej gatishmëria e RPSSH për t'u ardhur në ndihmë popujve jugosllavë po të kërcënohen këta nga BRSS, dhe dyshimet e tij kanë qenë edhe të shokëve të tij. Përkundër bindjeve të mia se është e panevojshme dhe e pamirë një gjë e tillë, jam detyruar të udhëtoj me qindra kilometra për ta "arsyetuar" te shokët e tij artikullin e përmendur. Ai më ka propozuar pastaj me këmbëngulje që këtë gjë ta përsëris edhe me shkrim në artikullin e "Bashkimit" me titull "Zëri i Popullit - zë i të gjithë shqiptarëve" (këtë numër s'e keni pasur prandaj po jua dërgoj). (Pas kësaj, kam vendosur të mos bashkëpunoj më me të dhe kam vendosur ta nxjerr "Lajmëtarin e lirisë"...

Është nip i një agjenti me zile të UDB-së, i quajtur Ramë Nikçi ose Ibërdemaj, punon në postën e Pejës. I biri i këtij Ramës ndodhet me punë në Mynhen dhe ka qenë aktivist i dalluar, madje edhe kryetar klubi në Mynhen. Ibrahim kritikon hapurazi si agjent dajën, por ka kontakte të vazhdueshme me djalin e dajës dhe, për sa mund të vërehet, edhe simpati ndaj tij. Ka provuar t'ia plotësojë këtij dajë të vogël (Gani Ibërdemajt - edhe lidhur me këtë njeri është dashur të jetë i informuar Profesori [Bujar Hoxha - shën i Xh. D.]) dëshirën për t'u takuar me mua.

Në kufirin gjermano-zviceran, Brahim dhe Hysenit u ka zënë policia e huaj disa qindra ekzemplarë të "Bashkimit" dhe ua ka marrë. Me këtë rast, Ibrahim nuk është treguar i gatshëm për të pranuar kritikën. Përgjithësisht, nëse ia numëron gjestet dhe punët e kritikueshme, ai thotë: "Mos m'u kap vetëm për disa gabime, të vogla". Menjëherë pas kësaj, bashkë me shokët, kanë vazhduar rrugën për në Çekosllovakë, në gjurmim të armëve (ndoshta profesori mund të ketë ndonjë informim nga ana e shokëve të Pragës lidhur me sjelljet e tyre në atë vend, sepse e di që shokët e Pragës [Ambasadës Shqiptare në Prag - shën i Xh. D.] kanë pasur kontakte dhe bile disa mosmarrëveshja me ta, sipas fjalëve të I. dhe H.).

Shokët e Vjenës (Ambasadës Shqiptare të Vjenës - shën i Xh. D.) e mbajnë larg. Bile, kur njërit prej këtyre shokëve, i cili më qortoi pse rrija me I. K., i thash se është një njeri që imponohet me këmbëngulje dhe unë, si shqiptar, nuk mund ta përzë nga shtëpia ime, ky m'u përgjigj fjalë për fjalë kështu: "Ia paske frikën, prandaj s'e përzen si qenin!" (Raport Komitetit të Degës së LÇKVSH "Hasan Prishtina" në Turqi, 31 korrik 1981)

34.Për këtë punë jam krenar përgjithmonë

Ibrahim Kelmendi: "Xhafer Durmishit edhe i pëlqente të krekosej si trashëgimtar i Jusufit, edhe hidhërohej nëse i vihej në pah. Tashti sidomos nuk është duke i pëlqyer nëse i bie të lexojë se çfarë komplotesh ka bërë, si është krekosur dhe cilat ishin pasojat." (Gjurmë dhe fërkem, Prishtinë 2019)

Atentati i 17 janarit 1982 në rrethin organizativ të Jusufit nuk krijoi ndonjë turbulencë apo hutim. Me këto fjalë mendoj, se edhe pas atentatit secili shokë i rrethit të Jusufit i ka ditur detyrat e veta, dhe kanë bërë çdo gjë që t'i kryejnë ato, brenda kufijve të aftësive të tyre. Asnjë shok i Lëvizjes së Jusufit, dhe as gruaja e tij nuk kanë shtruar kërkesën e turpshme që unë ta zavendësoj Jusufin. Të vetmen kërkesë që ata e kanë shtruar ndaj meje, ka qenë që lufta e

organizuar e Lëvizjes së Jusuf Gërvallës të vazhdojë duke shfrytëzuar të gjitha aftësitë e mundësitë e mia dhe unë këtë punë e kam bërë, ashtu si edhe ata, dhe besoj se e kam kryer me nder, ndoshta edhe më mirë se sa që mund të jetë pritur prej meje. Në këto përpjekje nuk ka asgjë të keqe, asgjë të pavend, asgjë të turpshme. Për këtë punë jam krenar dhe nuk ka Shkollë të UDB-së Serbe dhe, nëse shprehem sipas Jusufit, -nipa të agjentëve me zile të UDB-së, që mund të më detyrojnë, që krenarinë dhe superioritetin tim të ndritshëm t'i shkëmbej me punët e tyre.

SKENDERI I KROJEVE TË KRUIJËS

1. Letrat do të botohen sepse janë në duar të sigurta
2. UNION POSTALE UNIVERSELLE
3. Uroj të mos ketë falsifikime
4. Uroj të ketë falsifikime
5. Uroj të angazhohet Kadri Rexha
6. Donika do t'i bënte nder babait të saj
7. Letër nga Donika Gërvalla për Faridin Tafallarin, 7 tetor 2013
8. TI IA KE BESUAR ARKIVIN E JUSUFIT MIKUT TONË TË PËRBASHKËT
9. S'MUND TË HELMOJNË

1. Letrat do të botohen sepse janë në duar të sigurta

Faridin Tafallari: *"Ibrahim a të kujtohet kur më the, për librin tim, se me këto "sekrete" (?), që i ke shkruar mund të hash dhe plumbin!?! Por ja, për fat të keq të dikujt ende jam gjallë dhe kam shumë e shumë për të shkruar e dëshmuar..., kam edhe shumë letra nga Jusufi i Madh, të cilat bashkëveprimtarja dhe bashkëshortja e tij, e nderuara dhe shumë e respektuara Suzana Gërvalla, m'i la mua !!!... Dhe unë do t'i qëndroj BESNIK asaj dhe amanetit të bashkëshortit të saj, trimit, JUSUFIT të MADH...dhe të gjitha LETRAT do të botohen... jam apo nuk jam unë, sepse janë në duar të sigurta...!!! Për mua, pasuria më e madhe e imja janë letrat e Jusufit, ashtu siç është fati im i madh, dhurata më me vlerë e jetës, vitet që kalova pranë Trimave, vitet me JUSUFIN e MADH dhe në fund nderi akoma më i madh nga familja Gërvalla, të cilën ma bëri Suzana, duke ma besuar mua këtë pasuri...!"* (Me tre yjet e pavdekësisë në ato vite të stuhishme, Tiran 2010, faqe 306-307)

Ibrahim Kelmendi: *"Po të ishte në dorën time, asnjëherë nuk do t'i publikoja letrat e raportimet që Jusufi ia ka dërguar Sabri Novosellës në Turqi."* (FBook tetor 2017)

Ibrahim Kelmendi: *"Kjo lloj "bredhjeje" e "letrave" dhe "raportit", dërguar udhëheqësit të tij SN, tani që i lexova për herë të parë më irrituan dhe shqetësuan veçmas."* (Gjurmë dhe fërkem, Prishtinë 2019)

2. UNION POSTALE UNIVERSELLE – UNIVERSAL POSTAL UNION (UPU)

Shoqata Postale Botërore është një bashkim i 197 vendeve anëtare, dhe qëllimi i saj kryesor është që bëjë të mundshme shkëmbimin ndërkombëtar të postës. UPU është themeluar më 9 tetor 1874 nga Heinrich von Stephan dhe e ka selinë në Bern të Zvicrës. UPU është organ brenda Kombeve të Bashkuara (OKB).

Në UPU është antare edhe Serbia me UDB-në dhe Tanjugun e vetë. Përderisa UDB-ja dhe Tanjugu nuk shqetësohen dhe irritohen për bredhjet dhe numrin e kilometrave

nëpër të cilat duhet të kalojnë sipas nevojës mesazhet e tyre, atëherë si duhet ta kuptojmë irritimin e shqetësimin e Ibrahim Kelmendit?

Edhe Ibrahim Kelmendi në ngjashmëri me UDB-në dhe Tanjugun, nuk është i irrituar e shqetësuar për numrin e kilometrave të cilin e kanë kaluar letrat e Jusuf Gërvallës të dërguara Sabri Novosellës, por është i irrituar dhe shqetësuar për numrin e dëshmitarëve të gjallë të cilët i kanë lexuar letrat e Jusuf Gërvallës dhe Raportin e korrikut 1981, 20 vjet para botimit të romanit të I. K. "Atentatet" e të cilët janë: Sabri Novosella, Haxhi Berisha, Demë Mustafaj dhe Kadri Rexha.

3. Uroj të mos ketë falsifikime

Ibrahim Kelmendi: *"Uroj që në këtë "përmbledhje" të mos jetë amputuar apo mballosur ndonjë "letër" ose "raport" i falsifikuar, sikur gjoja është shkruar nga Jusuf Gërvalla!"* (Gjurmë dhe fërkem, Prishtinë 2019)

4. Uroj të ketë falsifikime

Ibrahim Kelmendi: *"Uroj të kenë ndodhur falsifikimet, meqë më shumë dëshiroj të përflitem e denigrohem unë, bazuar në këso falsifikimesh, se sa të pësoj zhgënjim tronditës nga pandershmëria e Jusufit!"* (Gjurmë dhe fërkem, Prishtinë 2019)

Ibrahim Kelmendi: *"Mënyra se si e paraqet Xhaferi "bredhjen" e atyre letrave dhe të "raportit", duke e ripërsëritur përcaktorin "originale", ma përforcon dyshimin se ai vetë do të ketë bërë falsifikime, ose ka njohuri për falsifikimin nga ndonjë usta tjetër. Pastaj është shpërdorur F. Tafallari si publikues i parë të cilit, si punëtor, do t'i besohej se nuk ka ditur të falsifikojë."* (Gjurmë dhe fërkem, Prishtinë 2019)

Ibrahim Kelmendi: *"Vlerën e tij prej heroit nuk do t'ia ulin as këto shkresurina të falsifikuar, të "legalizuara" si të vërteta përmes karagjozit Faridin Tafallari."* (Gjurmë dhe fërkem, Prishtinë 2019)

Ibrahim Kelmendi: *"Meqë Xhaferi e ka marrë në shënjestër romanin tim "Atentatet", duhet të jetë angazhuar për të sajuar "raport", që i ndryshon ngjarjet nga paraqitja në roman, për të më denigruar me çdo kusht si dezinformues dhe si të armiqësuar me Jusufin."* (Gjurmë dhe fërkem, Prishtinë 2019)

Sabri Novosella: *"Faridin! Librin e kam marrë dhe e kam lexuar. Nuk kam ditur se do ta nxjerrësh. Aty janë pikërisht ato gjëra ashtu si kanë qenë. Nuk ka gjëra të shtuara dhe as të ndryshuara. Kishe botuar edhe letrat e Jusufit, letra që kemi komunikuar unë me Jusufin. Mirë ke bërë, se duhen botuar që të gjitha letrat që ka shkruar Jusufi. Është mirë të dimë gjithçka të tij."* (Letër Faridin Tafallarit, Dhimbje krenare, Tiranë 1998, faqe 382)

5. Uroj të angazhohet Kadri Rexha

Ibrahim Kelmendi: *"Uroj të angazhohet edhe Kadri Rexha, meqë një pjesë të këtyre letrave, "kopjen e parë", i paskësh pasur në dispozicion që në vitin 1987 (ia paskësh dhënë Haxhi Berisha)! Kadriu them se është në gjendje të vërtetojë autenticitetin e letrave edhe në bazë të stilit, meqë është njohës i mirë i frazës dhe frymës së Jusufit."* (Gjurmë dhe fërkem, Prishtinë 2019)

Ibrahim Kelmendi: "Pershendetje.

Uroj te jeni sa me mire. Lexova keto dite libra te Xhafer Durmishit. Ja nje fragment: Xhafer Durmishi: "Është shumë me rëndësi dhe e domosdoshme të tregohet e vërteta për letrat origjinale të Jusuf Gërvallës, ndër to edhe Raporti i korrikut 1981 dërguar Degës së LNÇKVSHJ "Hasan Prishtina" në Turqi, si dokumente burimore kryesore të veprimtarisë së Jusufit. Letrat origjinale të Jusufit dërguar Sabri Novosellës i ka bartur me vete Sabriu pas largimit nga Turqia, i cili, duke mos pasur vendbanim stabil në Zvicër dhe në Evropë, ato ia ka lënë për t'i ruajtur veprimtarit Haxhi Berisha, i lindur në Prapaqan të Deçanit, asokohe, me banim të përkohshëm në Arbon (TG) të Zvicrës. Vlen të theksohet se këto letra origjinale të Jusuf Gërvallës, në vitin 1987, Haxhi Berisha ia ka ofruar si material të dorës së parë publicistit Kadri Rexha, kohë kur ai e shkruan librin Fati i luleve."

(<https://de.scribd.com/doc/196144081/Shoket-dhe-Jusuf-Gervalla>; f. 13)

Deshirova te di, eshte korrekt Xhaferi me kete informim?

Te falenderoj per mirekuptim.

Me respekt, I. Kelmendi" (Letër Kadri Rexhës, 31 tetor 2014)

Kadri Rexha: "Përshëndetje!

Uroj të jeni mirë në çdo aspekt!

Letrat origjinale të Jusuf Gërvallës dërguar Sabri Novosellës i kam lexuar në Arbon (CH), në banesë të Haxhi Berishës, në gusht të vitit 1986. Gjatë shkrimit të librit tim "Fati i luleve", në vitin 1987-1988, këto letra i kam shfrytëzuar si material të vetëm origjinal lidhur me veprimtarinë e Jusufit në mërgim. Pra, pjesa e librit tim "Fati i luleve" që trajton veprimtarinë e Jusuf Gërvallës në mërgim, është e shkruar duke u mbështetur në letrat dhe Raportin e korrikut 1981... të Jusufit dërguar Sabri Novosellës si dhe në gazetatat atdhetare "Bashkimi", "Lajmëtari i lirisë", Liria" dhe "Zëri i Kosovës", organ i LNÇKVSHJ. Këto të dhëna mund të dëshmojnë lehtë me një lexim të kujdesshëm të librit "Fati i luleve".

Kjo dëshmi imja përputhet edhe me fragmentin e mësipërm të Xhafer Durmishit.

Gjithë të mirat!

Me respekt, K. Rexha" (Letër-përgjigje Ibrahim Kelmendit, 31 tetor 2014)

Ibrahim Kelmendi: *Te falenderoj per kete informim. (Pra e falenderon Kadri Rexhën që i është përgjigjur letrës së tij-shën i Xh. D.)*

6. Donika do t'i bënte nder babait të saj

Ibrahim Kelmendi: "Zonja Donikë Gërvalla-Schwarz ka marrë përsipër t'i dalë zot trashëgimisë të babait të saj. Sigurisht që do t'i bënte nder babait nëse do të hulumtonte autenticitetin e letrave që i kanë publikuar Faridin Tafallari dhe Xhafer Durmishi, duke i krahasuar me kopjet që duhet t'i ketë ruajtur hetuesia gjermane." (Gjurmë dhe fërkem, Prishtinë 2019)

Shaban Muharremi: "Donikë e nderuar, unë ju thash se kam lexuar shumë në lidhje me Jusufin. Nëse keni mundësinë të me njoftoni për një gjë u jam shumë mirënjohës - nuk jeni e obliguar, por jam shumë kureshtar t'a ndëgjoj nga ju. A është e vërtetë që shtat (7) letrat e Jusufit (publikuar nga F. Tafallari dhe analizuar nga Xh. Durmishi) dërguar S. Novosellës dhe Ibrahim Kelmendit janë origjinale. Kalofsh mirë. Shabani (Letër Donika Gërvallës, 16 maj 2013)

Donika Gërvalla: "Sa i përket letrave të përmendura çështja është mjaft e komplikuar. Deri sot asnjëherë nuk jam marrë publikisht me këtë çështje dhe duke pasur parasysh që është Xhaferi në këtë mes, nuk besoj ta bëj as në të ardhmen. Dokumentet që i ka botuar F. Tafallari në librin e tij kanë një gjenezë të çudishtme. Në vitet 1984-1985 Mami pati

ardhur nga Shqipëria në Gjermani për të tërhequr në prokurori dokumentet e Babit, të cilat nuk nevojiteshin me gjatë procesit hetimor, pasi që ishin fotokopjuar apo konsideruar si të pavlefshme për hetimin e vrasjes. Për të mos i marrë me vete në Shqipëri, Mami ia beson F. Tafallarit për t'i ruajtur deri sa të ketë mundësi Mami t'i tërheqë. Radha i erdhi F. Tafallarit sepse ishte ndër të vetmit që në atë kohë kishte me vete familjen e tij dhe banim stabil. Xhaferi, Hafizi, Naimi, Haxhiu dhe plot të tjerë që i kishte mbajtur Babi afër vetes, ose nuk ishin më në Gjermani, ose banonin herë këtu e herë aty. Pas demokratizimit të Shqipërisë, megjithë kërkesat e përsëritura, F. Tafallari jo vetëm që nuk i ktheu dokumentet asnjëherë, por madje i keqpërdori duke i botuar.
E zgjata. Shumë të fala nga unë.” (Letër Shaban Muharremit, 3 qershor 2013)

7. Letër nga Donika Gërvalla për Faridin Tafallarin, 7 tetor 2013

Mirëdita

Isha sot këtu për të marrë dokumentet e Babait, mirëpo nuk ju gjeta në shtëpi. Ju lutem më i dërgoni dokumentet në adresën time:

Donika Gërvalla, Ungartenstr. 9, 53229 Bonn

Shpenzimet e transportit kuptohet që i marr përsipër unë. Aty ka dokumente që janë pjesë e dosjes hetimore rreth vrasjes, prandaj ju lus që për të mos rrezikuar apo ngadalësuar këto hetime të më dërgoni të gjitha dokumentet dhe as të mos botoni diku ndonjë pjesë të tyre dhe as mos t'ia tregoni më askujt. Ato dokumente janë pronë e familjes Gërvalla, dhe i duhen kthyar asaj. Unë erdha miqësisht për të marrë dokumentet dhe për të shkëmbyar dy fjalë. Ju lutem më dërgoni dokumentet brenda 10 ditëve të ardhshme.

Shumë të fala edhe familjes. Donika Gërvalla (nënshkrimi)

P.S. Shënimi i F.T.) Letër e lën në kutin e postës në adresën time pa emrin e pranuesit (timin) në Horberstr.37, 72221 Haiterbach, dhe pa zarfe, në dy letra A5 e shkruar në dorëshkrim, pa datë!/? Këtë letër e mora në mëngjesin e të hënës me datë, 07.10.2013

(U botua për herë të parë nga Faridin Tafallari, në përmbledhjen me titull: Letra, që më kanë dërguar Suzana dhe Donika Gërvalla, www.albaniapress.com, 8 nëntor 2013)

8. TI IA KE BESUAR ARKIVIN E JUSUFIT MIKUT TONË TË PËRBASHKËT

Ibrahim Kelmendi: ”Po e potencoj edhe njëherë: ke pas mundësinë ta zhdukje, që të mos e kishte mundësinë as Miku ynë i përbashkët, Faridin Tafallari, ta publikonte i pari në librin e tij, meqë Ti ia ke besuar arkivin e Jusufit që ta ruante.” (Letër pblrike Suzana Gërvallës, 21 tetor 2017)

9. S'MUND TË HELMOJNË

KROI

Të kanë parë ëndërr njerëzit e planetit tjetër
ty që bënë dashuri të fshehtë me natën e përplotur
si njeriu i frikësuar. Gjëmon si njeriu.
Ia ke ftohur shalqirin plakut një ditë vere

ia ke parë gjinjtë Trëndelinës.
S'kanë ardhur te ti të pinë por t'i shohin vashat.
Nuk je ngrirë në dimër.
S'ke shteruar verës.
Fije e hidhur e kujtimit të fëmijërisë.

Në ty kam larë duar e faqe.

Të kanë parë ëndërr njerëzit e planetit tjetër,
je një hero vere kur shterojnë pusët.
Të duan zogj e të dehur.
Kurrë s'ke fluturuar në vendet e Jugut.

Buzë teje është gjunjësuar trimi plagët i ka larë.
Thonë: Të ndeshemi te kroi.
Ditëve të hershme të marsit na i lagë këpucë e çorapë.
Vjeshtës nuk të zverdhin gjithë gjethet e rëna.
Je vetullngrysur.
Hyjnitë të kanë gjetur në një guacë oqeani
e të kanë sjellë këtu në zemër të fshatit
- arterien ta kanë lidhur me bjeshkën
e s'i ke frikë tërmetit.

Ti më së shumti ke dëgjuar përralla për etjen.
Ua di të vërtetën shekujve po s'ke gjuhë të thuash
S'mund të helmojnë.
Natën pinë ujë në ty drenushat.
Askënd nuk e pret
as ushtarin - hasretin e nënës.

Anës sate prehet në fladin e verës
bilbili i Mjedës.
Gjatë tërë erës të zbukurojnë lulet.
Të vijnë njerëz e bletë.
Të ndihet gurgullima edhe kur fashiten tokë e qiell
kur s'ndihet frymëmarrja e kafshëve.
Kur digjet ndonjë kullë e lartë
të pinë trarët e shkruar.

Ka mbetur në ballin tënd të gdhendur
dor' e mjeshtrit desariot
- e myshku ka folur me gjuhë të lagështisë
së përmotshme. Asnjëherë s'ke lënguar nga trauma
- asnjëherë s'je dehur.
Pa ty në bjeshkë për ujë do të na shkonin vashat
e do të hutoheshin pas mëzatit të verës
të djegura në krah ato do të ktheheshin
si fluturat në vapë
e do të dënesnin me ngashërim.

(Jusuf Gërvalla, Kroi, Vepra 1, Prishtinë 2010, faqe 121-122)

Çështje të brendshme të Ibrahim Kelmendit (Frontit të Kuq) dhe Organizatës Marksiste-Leniniste të Kosovës (OMLK)

1. Portreti i babait

Ibrahim Kelmendi: "Babai i Kadriut mbante ballin e dhomës me biseda, duke bërë një durim stoik dhe duke u munduar t'i inkurajojë të goditurit. Ndonjëherë, si për inat të "trashëgimtarëve", bënte shaka në dukje marrashe.

– Isha fare i panjohur, – tha ai kur i kërkuan të fliste. – Nuk më njihnin as në katundin fqinjë. Kur ndodhi kjo vrasje, u bëra i njohur. Me mijëra erdhën për ngushëllim dy ditët e para, sa isha atje. Po ta kisha ditur se kështu do të afirmohesha, do ta kisha vrarë vetë djalin tim dhe do t'ia kisha lënë fajin UDB-së...

Kur e dëgjuan "trashëgimtarët", gati sa nuk pëlçitën nga inati." (Atentatet, f.350)

Saime Isufi: "Për ato rrethana, ku pjesëmarrëse kam qenë edhe vetë, vërtetë secilin personazh e ke paraqitur të tillë siç pata mundësi t'i njihja edhe vetë." (Letër I. Kelmendit, 5 mars 2007, www.pashtriku.org)

Avni Dehari: "I tillë është edhe Babai i Kadri Zekës, i cili duke e pasur parasysh se në mesin e atyre që vinin për ngushëllime, kishte bashkëpunëtorë të UDB-së, ndër të tjera thoshte: 'Nuk më njihnin as në katundin fqinjë. Kur ndodhi kjo vrasje u bëra i njohur. Me mijëra erdhën për ngushëllime dy ditët e para sa isha atje. Po ta kisha ditur se kështu do të afirmohesha, do ta kisha vrarë vetë djalin tim dhe do t'ia kisha lënë (mvëshë-shën im) fajin UDB-së.'

Dorasit duke i vrarë tre bashkëluftëtarët e tij bënë atentat shpirtëror edhe mbi Miranin, mbi familjen Gërvalla, mbi familjen Zeka, mbi shumë bashkëveprimtarë të tjerë dhe mbi tërë Lëvizjen..." (www.pashtriku.org, Gazeta Focus, 2 mars 2007)

2. Portreti i birit

I. Kelmendi: "Kurse në mërgatë, ti shoku Kadri ende **nuk ke anëtarësuar njeri** vetëm mban rreth vetës disa kandidatë simpatizantë që duhet ta plotësojnë stazhin para se t'i anëtarësoni." (Atentatet, f.293)

Saime Isufi: "Për ato rrethana, ku pjesëmarrëse kam qenë edhe vetë, vërtetë secilin personazh e ke paraqitur të tillë siç pata mundësi t'i njihja edhe vetë." (Letër I. Kelmendit, 5 mars 2007)

I. Kelmendi: "**OMLK-ja kishte përcaktim komunist. Jashtë Kosovës nuk besoj të ketë pasur anëtarë, pos Kadri Zekës** (Atentatet, f. 330)

Saime Isufi: "Për ato rrethana, ku pjesëmarrëse kam qenë edhe vetë, vërtetë secilin personazh e ke paraqitur të tillë siç pata mundësi t'i njihja edhe vetë." (Letër I. Kelmendit, 5 mars 2007)

3. Portreti i Frontit

Hasan Mala: - Me sa di unë dhe nuk besoj se gabo hem, u arrit vetëm në ditët e fundit të jetës së Kadri Zekës dhe Jusuf e Bardhosh Gërvallës. Ata u takuan disa herë në qytete të ndryshme të Gjermanisë, - më në fund në Shtuttgart - dhe, më në fund, u morën vesh jo vetëm që të dyja organizatat të shkriheshin në një, por kështu të bëhej edhe me të dyja organet që botonin ato, përkatësisht 'Liria' dhe 'Zëri i Kosovës'. Të kishte pra vetëm një gazetë, dhe ajo të quhej '**Liria**'. Dhe Taip Zeka ka të drejtë kur mendon se ata qëndruan edhe një natë së bashku, për t'iu gëzuar në njëfarë mënyre, këtij bashkimi të shumëpritur. Dhe vrasja e tyre

kishte pikërisht edhe këtë qëllim të mbrapshtë, të pengonte me çdo kusht dhe me çdo mjet bashkimin e organizatave dhe krijimin e Frontit, gjë që ndodhi realisht." (Apostol Duka, Vrasje në Shtuttgart, Tiranë 2009, faqe 256-257)

Ibrahim Kelmendi: *"Fronti ishte më shumë, do të thosha, frymë sesa organizatë me strukturë të centralizuar, të përpiktë e klandestine, siç ishte praktikë e kohës."* (Gjurmë dhe fërkem, Prishtinë 2019)

Mehmet Hajrizi-Gani Sylaj: *"Nga Grupi Revolucionar të Fronti i Republikës"* (Titull libri, Prishtinë 2014)

Ibrahim Kelmendi: *"Emërtimi bazë i organizatës së re që vendosur të ishte LËVIZJA, edhe për shkak se emërtimin FRONT e kishim konsumuar në të Frontit të Kuq Popullor."* (Gjurmë dhe fërkem, Prishtinë 2019)

Jusuf Gërvalla: *"Sa për organizatën e bashkuar rreth organit "Bashkimi", më duket se pak dobi mund të ketë nga iniciativa për bashkim e bashkëpunim me ta. Së paku për sa shihet të udhëheqësi i kësaj organizate në botën e jashtme, (I. Kelmendi-vërejtja ime) nuk ekziston përshtypja për organizim të mirëfilltë dhe as për ndonjë organizatë të fuqishme numerikisht. Megjithatë, po ta shihni ju të arsyeshme, ndoshta do të mund të realizohej mundësia që shokëve të Lëvizjes në Kosovë t'u jepet lidhja me përfaqësuesin e "Bashkimit" në Kosovë. **Megjithëqë, për sa kam mundur të marr vesh, atje, në radhët e kësaj organizate, apo ndoshta në qendër të saj, ndodhet një njeri i dyshimtë (i UDB-së-shën ynë), njëfarë Blakaj, që punoka në Entin e Sigurimit Social në Prishtinë. Sa për mua unë njëherë për njëherë, pas numrit të fundit të "Bashkimit"(19 dhjetorit 1980 - shën. i Xh. D.), të cilin ta kam dërguar, të gjitha marrëdhëniet me përfaqësuesin e tij të këtushëm i kam ndërprerë."*** (Letër Sabri Novosellës, 13 maj 1981; Faridin Tafallari, Dhimbje Krenare, Tiranë 1998, faqe 115-116)

4. Portreti i shokut

Saime Isufi: *"Hasan Mala, siç e kemi quajtur Plaku, me respekt të madh, ka qenë është dhe mbetet timonieri kryesor i Lëvizjes ilegale të mërgatës në Zvicër dhe më gjërë pas rënies së Kadri Zekës."* (Film dokumentar i Ismet Rashitit për Hasan Malën, nëntor 2012, minutat 01:15-01:32)

Hasan Mala: *"Kur është kthye Kadriu prej mbledhjes (në Stamboll - shën i Xh. D.) që kanë pas, unë kam qenë në panairin e librit në Frankfurt. Ishte edhe Ismail Kadareja, ishte edhe Isufi aty. Pak a shumë u njifshim me Isufin, por jo sa duhet. Kisha një respekt ndaj tij, ishte njeri i afërt. Vjen Kadriu aq i lodhur e aq i mërzhitur sa nuk mundet me u marrë me mend, dhe më kapi për krahu e u ulëm rreth një tavoline.*

- Çka u bë puna si kaluat atje?

- Kurrqysh hiq nuk kemi kalue!

- Si?

- Nuk kemi mund të bëjmë asgjë, por frikohem se është prishë puna edhe më shumë.

- Po Bardhi si mendon?

- Bardhi nuk mendon keq, Bardhi, por megjithatë, kur ishte ndikimi i tij (Sabri Novosellës - shën im), para tij nuk e thoshte ndoshta edhe atë çka e mendonte, se Sabriu kishte më kompetencë. Por Isufi më la përshtypje të mirë, - se i ka folë Isufit aty.

Isufi i ka thënë se pse nuk është arritë atje, mund të kryhet nesër. Domethënë mund të bëhet nesër, nuk do të thotë se u krye (mori fund - shën im) kjo punë. Isufi e ka pritë me rezervë, domethënë pse s'u bërë mirë tani, por në të ardhshmen do të bëhet mirë."(Marrë nga filmi dokumentar "Ç'ke bërë sot për Kosovën?", 1997)

Ibrahim Kelmendi: *"Informim interesant nga Hasani fatkeq! Gjithë kohën edhe Hydajeti, edhe Kadriu e shfrytëzonin atë kryesisht si shofer. Nuk i jepnin mundësi të bëhej anëtar i OMLK-së, sepse kishin një stazh që duhej absolvuar, që do të thotë, duhej të dëshmohet si "kandidat" se është komunist i devotshëm. Ndërsa pas vrasjeve të kobshme edhe atij i erdhën tre ditë që të bluajë, si Nuhi Sulejmanit, Suzana Gërvallës, Xhafer Durmishit. Pra ai tashmë po përfaqësonte OMLK-në dhe ishte ai, Hasan mjeran, që ia dha "autorizimin" Xhafer Shatrit që t'ia bashkëngjis OMLK-në "bashkimit" të sajuar më 17 shkurt 1982, nga SN, Abdullah Prapashtica & Co."* (Gjurmë dhe fërkem, Prishtinë 2019)

Saime Isufi: *"Hasan Mala, siç e kemi quajtur Plaku, me respekt të madh, ka qenë është dhe mbetet timonieri kryesor i Lëvizjes ilegale të mërgatës në Zvicër dhe më gjërë pas rënies së Kadri Zekës."* (Film dokumentar i Ismet Rashitit për Hasan Malën, nëntor 2012, minutat 01:15-01:32)

Ibrahim Kelmendi: *"Hasan Mala. Edhe ai do të faktorizohet, meqë edhe atij, (ish-traktoristit dhe gjysmanalfabetit), i rastisi të gjendej emigrant në Zvicër. Atje Hydajet Hyseni, Kadri Zeka e ndonjë tjetër e kishin afruar që të kishin tek ai bazë strehuese dhe mundësi të transportit me makinë. Për këtë gatishmëri e angazhim udhëheqësit e OMLK-së e kishin shpërblyer me dhënie të statusit të "kandidatit" të OMLK-së. Ai dhe, në këtë rast, edhe vëllai i Kadri Zekës, rrëfejnë, por duke mos u mbështetur në dëshmitarin e Bashkimit (që kishte rastisur të isha unë), siç u ka treguar, por "filozofojnë", sikur janë dëshmitarë."* (Gjurmë dhe fërkem, Prishtinë 2019)

5. Portreti i gruas

Ibrahim Kelmendi: *"Mirani mori frymë thellë për të pritur reagimin. Kishte frikë mos po e humbiste durimin, pasi ishte bindur se shtabi i UDB-së që kishte urdhëruar atentatet, tani kishte dhënë urdhër që të provokohej Mirani për të bërë ndonjë hata ndaj provokuesve.*

– *Jo vetëm ti, por as ajo kurva, që ju po i thoni Bule, nuk jeni të dëshiruar të qëndroni më këtu, – foli Xhafari.*

Të gjithë të pranishmit hapen sytë në drejtim të Xhafarit, pos Nuriut që vazhdonte të mbante kokën ulur, pothuajse midis këmbëve. Sikur pjesëmarrësit nuk po u zënin besë veshëve çfarë dëgjuan.

– *Përse është kurvë bashkëshortja e nderuar e Kadriut? – ia drejtoi Mirani Xhafarit, duke ruajtur qetësinë e jashtme, të cilën përbrenda pothuajse e kishte humbur. Sa s'po eksplodonte.*

– *Ajo kurvë e dërguar nga UDB-ja i ka qitur shokët në pritë, – u përgjigj Xhafari, që po ngjante me shumë në një kërmë se sa në njeri.*

– *Pa na e zërthe edhe këtë komplot, se si i keni sajuar detajet!?*

– *Nuk jam këtu para UDB-së që të përgjigjem në pyetjet e tua, – tha Xhafari.*

– *Mor kriminel i dërguar, do të sqarosh apo do të ta dredh qafën si të gjelit!? – e kërcënoi Mirani, i cili po shtrëngohej për t'ia mbërthyer fytyrën. Tashmë Mirani kishte fituar siguri se pos ndërhyrjes për t'i ndarë nuk do t'i hidheshin të tjerët.*

– *Dihet, – nisi të përgjigjet Xhafari, që kishte humbur davanë, – Kadriu ka lënë orarin kur do t'i telefonojë kurvës së tij. Ajo ka informuar vrasësit për orar dhe pastaj vrasësit kanë zënë pritë."* (Atentatet, f. 363-364)

Saime Isufi: *"Për ato rrethana, ku pjesëmarrëse kam qenë edhe vetë, vërtetë secilin personazh e ke paraqitur të tillë siç pata mundësi t'i njihja edhe vetë."* (Letër I. Kelmendit, 5 mars 2007)

"Njoftim

Njoftohen shokët Xhafer Shatri dhe Ibrahim Kelmendi për mbledhjen e fundit të KQ të LRSSHJ

"Duke e parë situatën e krijuar, Xhaferi (Shatri-shën ynë) dha dorëheqje me shkrim.

Derisa shoku Xhafer (Shatri-shën ynë) në punën e tij që bëri e përcollën edhe gabimet, në anën tjetër shoku Ibrahim Kelmendi nuk punoi fare, por u muar drejtpërdrejt me përcjelljen e punëve dhe gabimeve të Xhaferit; u muar me thash e thëna në mesin e punëtorëve. Bëri edhe dekonspirime të sekreteve të KQ të LRSSHJ-së. Keqpërdori ndihmat për Kosovën, duke mos sjellur në fond asnjë qindarkë. P.sh. të përmendim vetëm rastin e Suedisë në praninë e katër vetave një familje shqiptare i dha ndihmë

I. Kelmendi: "Udhëtova me Hakanin,, alias Plakun dhe Sarandën, alias Bulen. Në Suedi na pritën bujarisht. Fëllanza me bashkëshortin dhe patriotin e devotshëm, Nexhip Toskën na dhanë pesëdhjetë mijë korona suedeze ndihma. Ishte rasti i parë që po na jepej një ndihmë kaq e madhe." (Atentatet, f.391)

luftës sonë prej 50.000 korona, prej të cilave nuk solli asnjë qindarkë, si dhe ndihmat që dhanë familjet e tjera në Suedi; mbjellja e frymës përçarëse në vetë KQ; mospërgjegjësia ndaj punës; prishja me miq zviceranë; mosaktiviteti me të huaj dhe krijimi i ftohjes së tyre ndaj luftës sonë dhe organizatës sonë."

"Kështuqë KQ i LRSSHJ me shumicë votash 4:1 (katër me një) vendosi që shokët Xhafer Shatri dhe Ibrahim Kelmendi përjashtohen nga KQ i LRSSHJ-së, përderisa të mos e vërtetojnë të kundërtën me aktivitetin e tyre.

10 shkurt 1985 Zvicër

KQ i LRSSHJ" (Faridin Tafallari, Terror Dhimbje Qëndresë, Tiranë 1997, f.253-254)

Dëshmitare kur Ibrahim Kelmendit i janë dhënë 50 mijë korona suedeze nga Nexhmi e Shefkate Sherolli është Saime Isufi. Anëtare e Komitetit Qendror të LRSSHJ në Zvicër, i cili më 10 shkurt 1985 e përjashton Ibrahim Kelmendin për hajni është Saime Isufi.

Ibrahim Kelmendi: Afishuar me: 23.03.2007 21:18 "Në xhepat e mijë të grisur nuk ka bir nëne (e as bir kurve), që do mund të kërkonte të hollat e tij ose të hollat e cilido kontribues, që do të thotë se nuk kam shpërdoruar e përvetësuar nga ato mjete për vete dhe as për familje." (www.kosova.de)

I nderuari, i përshëndeturi dhe i respektuari Xhafer Durmishi-Skenderi

Ibrahim Kelmendi: "13 PYETJE PËR XHAFER DURMISHIN - AUTORIN E LIBRIT - "LËVIZJA E JUSUF GËRVALLËS!"

I nderuar ish Bashkëveprimtari Xhafer!

.....

Besoj, edhe Ti e di, se pata shkruar roman dhe jo libër historik e dokumentar dhe as memoare. (...)

Me respekt,

Ibrahim Kelmendi" (Në vend të reagimit / me 22. 10. 2011, www.pashtriku.org)

Ibrahim Kelmendi: "**Përshëndetje** (Xhafer Durmishi)

Edhe për refuzimin Tënd që të përgjigje në pyetjet që të bëra, të falënderoj, meqë edhe kështu ke dhënë një pjesë të përgjigjes.

.....

Uroj që debati të ketë nivel sa më të kulturuar e të kultivuar, pa fyerje e ofendime, me shpresë që secili dhe secila të jenë skajshmërisht të sinqertë.

Me respekt,

i.kelmendi@hotmail.com, (23 tetor 2011; facebook)".

Korrik 2019